

BÁCSMEGYEI NAPLO

XXVI. évfolyam

Subotica, KEDD 1925 május 5.

120. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. ; Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciere-palota)

KÖZBESZÓLÁS

Az erdélyi magyar párt elnökség komoly, méltóságos, de önrészes és bátorhangu próklamációjában tiltakozik a csiki szenátorválasztás atrocitásai ellen. Kemény és súlyos szavakkal ostromolják a romániai közvéleményt s panaszukkal, keserűségükkel és retentő vádjukkal beleegye a köztudatba vérző fájdalmukat. Kijelenti a próklamációban a pártvezetőség, hogy a törvénytelenül szerzett mandátumot meg fogja támadni a szenátus igazoló-bizottsága előtt. Jól tudjuk, hogy a próklamáció nem teszi jóvá a sérelmeket s a panasz még ritkán orvosolt jogsértés. De mégis — történik valami. Ha nincs tér a cselekvésre az *aliquid fecisse videatur* — politikája is ébrentáthatja a reménységet s bátorságot önthet a csüggedő lélekbe. Az erdélyi magyar párt próklamációját bocsát ki, panaszt nyújt be és próbaszavazás megtartásáról tanácskozik, hogy nyilvános szavazással dokumentálja a titkos választás visszaélését. Miért nem jutott mindez a jugoszláviai magyar párt vezetőségének eszébe, holott itt általános választás volt s nem egyetlen körletben érte sérelem a választókat. Eddig ugyanis csak memorandum-fiasztrókat ragasztgattak a vérző sebekre. Miért nem jelent meg itt is próklamáció, miért nem gyűjtötték össze a választások alatt elszenvedett sérelmek bizonyítékait, hogy panasszal támadhatták volna meg a választást. A bunyevác-sokác-párt pár nap alatt összegyűjtött kétezer aláírást. Mit gondolnak, ha még kétezer aláírással súlyos panasz ostromolta volna a választási eredményt, napirendre lehetett volna térni a sérelmek felett? Itt azonban nem történt semmi. Mert azt a háromsoros kommunikét, amiben a választások után s a választások óta egyedül adott életjelet magáról a magyar párt, még a legboldogabb meglegeedés s a leghizottabb önrészes sem tekintheti aktivitásnak.

Jól tudjuk, ennek legfőbb oka mi-ben rejlik. Nem akarjuk senkinek érzékenységét sérteni, de ami a magyar párt megalakulása óta február 8-ikáig történt, az egyellenegy embernek egyéni munkája volt. A magyar párt vezetőségének egy tagja állította össze a párt programját, ez a tagja szövegezte meg a sentai nagygyűlésnek az alakulást kimondó határozatát, ez a tagja írta meg a pártnak az iskolakérdésben, az agrárkérdésben s a jogtalan kiutasítások ellen a kormányhoz benyújtott memorandumot, ez a tagja készítette el a párt ügyrendjét, ez a tagja tárgyalt, ahányszor annak szüksége és indoka a pártvezetőség megítélésére szerint fölmerült, a kormánnyal és a politikai élet vezetőivel s a választások előtt a pártvezetőség ezt a tagját azzal hívta Subotica-ra, hogy ha nem készíti el

az ajánlást és nem gyűjti össze az aláírókat, a magyar párt nem tud listát állítani a suboticei körletben. Ha a pártvezetőségnek ez a tagja elkészítette volna a próklamációt, akkor lett volna próklamáció, elkészítette volna a panaszt, akkor lenne panasz s ha elvégezné az összehívás munkáját, akkor lenne nagygyűlés. A pártvezetőség újjáalakításánál, azt hisszük, a lelkesült támogatás és az aggodalmas kritika egy szempontban megegyezhet. S ez az, hogy aki nem dolgozott eddig, ne legyen vezető után.

Valóban restelkedve olvassuk azokat a dícséreteket, amikkel az ellentétes álláspont védelmezői is elhalmoznak. „Szilporkázóan szellemes gunyolódás és nagyszerű irakészség” — olvassuk egyhelyütt, máshol meg irasainkat ilyen — valóban ki nem érdemelt — jelzőkkel kifogásolják, mint „mesteri”, a „tökéletesség legfelső fokáig emelkedett”, „igazán esodálattal érdemlő módon művészi teljességű.” Azok beszélnek és írnak így, akiket mi a javítás őszinte szán-

dékával ugyan, de mégis kritizálunk, bírálunk, akiket elmulasztott kötelességeikre s be nem töltött feladataikra figyelmeztetünk. Milyen határtalan örömről telnek benne, ha olyan jelzőkkel irhatnánk mi az ő működésükről, mint ahogy ők írnak a mi kritikánkról.

Elfogadjuk a kiindulási pontot: aki a választási harcban nem végezte el kötelességét, ne akarja választások után vezetni a pártot. De ki végezte el a választások alatt kötelességét? Az-e, aki hibákat követett el, vagy az, aki a hibákra figyelmeztetett? Az-e, aki az alkalmatlan jelölteket kiválogatta, vagy az, aki idejekorán megmondta hogy ezekkel a jelöltekkel nem lehet csatát nyerni? Az-e, aki okozója volt a csatavesztésnek, vagy az, aki előre megmondta, hogy a választott ut örvénybe vezet. Ilyen előzmények után ez a kívánság csak annyit jelent, mint ha kizárólagosságot akarnának szerezni a hibák elkövetésére és monopóliumot a kedvező alkalmak elmulasztására.

Parlamenti vihar a cirilica miatt

Subotics Nikolt választották meg a nemzetgyűlés alelnökének

Beogradból jelentik: A már hetek óta húzódó politikai válság kifejlődését hátráltatja az a körülmény, hogy a politikai élet vezetői napok óta betegeskednek. *Pasic* miniszterelnök, akinek sárgasága van, a hétfői nap folyamán sem hagyta el betegágyát. *Rajta* kívül beteg a parlament elnöke, *Trifkovic* Marko, valamint az ellenzéki blokk vezetője, *Davidovic* Ljuba is.

A megbeszélések középpontjában természetesen továbbra is a radikálisok és a Radics-párt közti tárgyalások állanak csak, melyek azonban ugylátszik megszakadtak, vagy csak a kulisszák mögött titokban folynak. Az tény, hogy a radikális párt parasztképviselői most már nyíltan hangoztatják, hogy a radikális pártnak minél gyorsabban tétő alá kell hozni a megegyezést, mert az rendkívül haszonnal jár az országra s lehetővé teszi a politikai és gazdasági konszolidáció teljes keresztülvételét. Ez a csoport igyekszik befolyást gyakorolni a párt vezetőire, hogy a tárgyalásokat minél hamarabb folyassák le a horvát parasztpárttal.

Gondnokság alá helyezik György herceget

György királyi herceg orvosi felügyelet alá helyezése politikai körökben általában nem keltett nagy meglepetést. György királyfi, mióta nyilvánvaló, hogy lelki beteg, teljesen elveszítette befolyását és politikai jelentőségét. Az sem keltett különösebb meglepe-

tést, hogy éppen a köztársasági párt vezetőinél tartottak házkutatást, mert már régóta köztudomásu, hogy a királyi herceg a köztársasági elemekkel tart fenn intim viszonyt.

A *Politika* híradása alapján az a hír terjedt el, hogy a legközelebbi napokban koronatanács fog összeülni, amely a királyfi gondnokság alá helyezi.

A parlament ülése

A parlament néhány napi szünet után hétfőn délelőtt összehívott. Az ülés napirendjén csak az első alelnök és két bizottság megválasztása szerepelt. Csak az adott némi érdekességet az ülésnek, hogy *Palacek* alelnök, aki az ülést vezette, a klerikálisok klubhelyiségének ajtajáról eltávolított cirill-felírásu felhívás ügyében ismertette a parlament elnökségének álláspontját.

A pártvezérek tanácskozásai és a radikális-párt ülése miatt az ülés csak féltizenkettőkor kezdődött. A formalitások között *Kobalsica* titkár bejelentette, hogy *Paulics* Merjan Radics-párti képviselő, akit a Szerémségben választották meg, lemondott mandátumáról. Az ügyet az igazoló bizottsághoz utalták, amely be fogja hívni *Paulics* helyettesét.

Palacek alelnök bejelentette ezután, hogy a földműveshitelekéről szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottság megalakult és *Jankovic* Velizár az elnöke. Bejelentette továbbá, hogy *Majkics* Koszta radikális képviselő kérdést intézett hozzá,

tud-e arról, hogy dr. *Korosec* Anko a klerikális klub-helyiség ajtajáról tiltóleg letépte a cirillbetűs felírást és ezzel bebizonyította, hogy a cirill és latin-írás egyenjogúságát nem ismeri el.

Az elnök e bejelentése iránti lármá keltezik és a klerikálisok felháborodva tiltakoznak a kérdés felvetése ellen.

Az elnök elmondja, hogy *Majkics* képviselő már néhány nappal ezelőtt közölte vele ezt az esetet, amire azonnal vizsgálatot indított. A vizsgálat folyamán megállapította a szolgák vallomásából, hogy *Korosec* maga vette le a táblát. Ez az eljárás, őt nagyon indignálta, mert ebben a cirill-írás megsértését látja. (Viharos derűtség az ellenzéken, tiltakozás a jobboldalon.) Az ügyben felkereste őt egyöbiként *Susnik* klerikális képviselő is, aki közölte vele, hogy a klubnak nem *Jugoslovenski Klub*, hanem *Jugoslovenski Klub* a neve.

— Klerikális klub! — kiáltják közbe a radikálisok.

Palacek alelnök elmondja ezután, hogy kijelentette *Susnik*nak, bejelendő a kért változtatást a táblán eszközölni, de a cirill-betűs felírást kell előre letérlni, mert ez az egyetlen elégtétel, amit a megsértett cirill-írásnak adni lehet.

Felkiáltások a radikálisoktól: *Éljen a cirilica!* (Nevezés az ellenzéken.) Szégyen, hogy ezen neveznek! — kiáltják a radikálisok.

Zsanics (Zajednica): Az a szégyen, hogy megtámadták *Buzalát!* (Nagy lármá.)

Az elnök hangsúlyozza, hogy bár ő is olyan népből való, amely a latin írást használja, mégis megállapítja, hogy nem meglepetése a latin írásnak, ha az első helyre a cirillt teszik. Megállapítja, hogy az ügyben *Korosec* volt a vetkes és bejelenti, hogy elrendelte, hogy a szolgák vigyázzanak az új felírással, nehogy azt is levegye valaki. Ha ez mégis megtörténne, akkor a házszabályok értelmében fog az illető ellen eljárni.

Majkics képviselő bejelenti, hogy az elnök válasza kielégíti és hangsúlyozza, hogy *Korosec*nek ez az eljárása nem volt méltó az ország volt közoktatásügyi miniszteréhez.

Az elnök bejelenti ezután, hogy a pénzügyminisztériumtól átvett a pénzügyminiszter és társainak a dohánybevitel ügyében hozza intézett interpellációjára válaszolni fog, mielőtt azt napirendre tűzik.

„Őt perc múlva már nem él”

Bingulac képviselő erőteljes hangon visszautasította a legutóbbi elence intézett támadásokat. Beszédét nagy lármá követi, *Zsanics*, a Zajednica képviselője féltékeny helye-

ról, a szónoki emelvény felé megy és onnan kiabál Binguláéra:

— Maga jöttte meg Bazalát!

— Maga is megkaphatja — válaszol Bingulác, mire Zsánics még közelebb megy az emelvényhez és magából kikelve kiabál.

— Tessék itt vagyok, de akkor öt perc múlva már nem is él.

Óriási lármá keletkezik, az elnök igyekszik rendet teremteni, végre Zsánics visszatér helyére, mire lassanként a zaj is elcsendesedik, úgy-hogy most már rátérhetnek a napi-renden szereplő tárgyra, a parlament első alelnökének megválasztására.

Az ellenzék nem vesz részt az elnökválasztáson

Az elnök, az alelnök megválasztására névszerinti szavazást rendel el, a szavazás elől azonban az ellenzék kivonul a tereméből és csak a kormánypárti képviselők szavaznak. Összesen 157 képviselő szavazott és 148 szavazattal dr. Szubotics Nikolát a parlament volt ideiglenes elnökét választották meg első alelnöknek.

Ezután az elnök indítványára megválasztják az interkonfessionális törvényjavaslatot és a pravoszláv egyház tervezetéről szóló javaslat tárgyalására küldendő bizottságok tagjait. Végül az elnök napirendi indítványt tesz, hogy a legközelebbi ülésen az állami jelzálóbank igazgatóságába öt tagot válasszon a parlament. Az indítványt a parlament elfogadja, mire az elnök bejelenté, hogy az ülést hétfőig elnapolja.

A radikális klub ülése

A parlament hétfői ülése előtt a radikális klub ülésezett. Az ülésen a parlament első alelnökének személyét, valamint az egyes bizottságok tagjait jelölték.

ki. A klub tagjai az alelnök személynében nehezen tudtak megállapodni és sokáig volt vita arról, hogy Szuboticsot vagy Dragovics Milutint jelöljék-e az alelnöki tisztségre. Dragovics jelölését különösen a klub földműves tagjai követelték és egy kisebb küldöttség Pasics miniszterelnököt is felkereste lakásán, hogy tanácsot kérjen tőle. Pasics miniszterelnök a küldöttség előtt azt az óhaját fejezte ki, hogy Szuboticsot je-

löljék, ami meg is történt.

A kormánydeklaráció

Hétfőn délelőtt a parlament ülését megelőzően a minisztertanács is ülést tartott, amelyen a parlament munkarendjéről tárgyaltak. A minisztertanács elhatározta, hogy a parlament üléseit egy héttel elnapolják. A parlament legközelebbi ülésén fog sorra kerülni a kormány deklarációja is.

Esik egész Európában

Téli időjárás májusban — A Karsztokban havazik Megszöknek a vendégek a tengeri fürdőkről

A könnyű tél után a május kínos meglepetést hozott. Tavasz és vöröfény helyett valóságos utótel szakadt az emberek nyakába. Hideg és eső, vigasztalanul felhős ég és a pusztító felhőszakadások özöne. De nemcsak a Vajdaságban borult reánk az enyhe tél bőjtje, hanem az egész földkerekséget szokatlanul hideg időjárás és megdöbbentően bőséges esőzés látogatja. Mintegy két hete hirtelen megfordult az időjárás és május elsejére a fordulat katasztrófálissá fokozódott. Egész Európából és Amerikából olyan hírek érkeznek, amelyek szerint végzetlenül esőzés ideje következett el mindkét világrészen. Európában végig általánossá lett a hideg, a hőmérő nyolc fokra szállott le, Bécsben a hőmérő vasárnap öt fokot mutatott a nulla fölött s a németországi Schwarzwald-vidéken a hőmérő lényegesen a fagypontra állt. A hagyományos májusi esőjéről, a muzsikás, virágos kirándulások napjáról a kontinens valamennyi fővárosából hideg esőt, zi-

varatokat jelentenek: május elseje, a madárdalos, vöröfényes napfényes Európában elázott, sőt be is fagyott.

Még a klimatikus gyógyhelyeken, a tenger melléki fürdővidékeken is szakadatlan eső mosta el az ugynevezett örök tavaszt, amelyet az idén különösen nagy tömegben kerestek föl a messze földről érkezett vendégek. A tenger menti fürdőhelyeken olyan heves, hideg esőzés állt be, amilyenre ezeken a vidékeken nem is igen emlékeznek. A vendégek, akik természetesen a májusi tenger mellé nem vittek téli ruhát, pár nap óta valóságos menekülnek. Azni és fagyoskodni otthon is lehet. Ugy a francia, mint az olasz Rivierán, Abbáziában, a triesztmenti fürdőhelyeken, a déli Svájcban hideg és eső mindenütt, nincs kivétel. A Fiume és Zagreb közötti vasútvonalon május első napjait virágfűzér helyett hó koszorúzta. Egyes vonalakon harminc centiméteres májusi hó borítja a vidéket. Végig az Adrián sírocco és bőra váltakozik dühös és reménytelen makacs-

sággal. Innsbruckban olyan hóesés volt, hogy a környéken és városban a hó vastagon lepi be a háztetőket. A bécs-zürichi repülőjárat aeroplánja kénytelen volt leszállni s most Innsbruckban vesztgel. Vasárnap megkísérelték az Arlberg átrepülését, de a heves hóvihár miatt a repülést le kellett mondani. A Majna melletti Frankfurthból az egész Schwarzwaldban dühöngő viharról érkezik jelentés, hirtelen hóvihár lépett föl és a magasabb helyeken télméteres hó lecszik.

Magyarországon a viharos időjárás több helyen nagy pusztítást okozott. A Balatonon vasárnap a vihar fölborított egy halászbarkát, amelyen hat halász volt. A barka hat főt személyzetet a vihar ártalmazott. Békéscsaba fölött vasárnap délután öt órakor hatalmas jégeső vonult el. Körülbelül egy óra hosszá diónagyságu jégdarabok estek hatalmas eső kíséretében. Utána sűrű jégréteg borította az utcákat és a földet. A jég nagy kárt okozott a vetésekben és a gyümölcsösökben. Tapolca közelében Gyulakeszi községben a vasárnapi vihar egy lakóházat teljesen ledöntött. A ház lakói az összeomlás előtt még idejében elmenekültek. A szombathelyi pályaudvaron nagy pusztítást vitt véghez a vihar. Vasárnap délután a szél lesodorta a déli-vasúti fűtőház hatalmas palatetejét és a lezuhánótető az ott vészteglő gépeket eltorlaszolta. Több mozdony megsérült.

Az északamerikai partvidéken a szokatlan időjárás súlyos tengeri szerencsétlenségeket okozott. New-yorki jelentések szerint Halifax partvidéken az erős köd miatt a hajózás szünetel. Két nagyobb és több kisebb hajó elsüllyedt, számos hajó zátonyra futott. Egész mentőflotta keresi a tengeren azokat a hajókat, amelyek a ködben eltűntek és vészjeleket adtak.

Kosztolányi újregénye

(Kosztolányi Dezső: Arany Sárkány. Budapest, Légrédy Nyomda és Könyvkiadó R-t. kiadása 1925. 458 l.)

Az »Arany Sárkány«, amelyet május elsején küldenek föl a sárszegi gimnázium növendékei a levegőg felé, Kosztolányi Dezső új regényének az elején vonul fel s szimbolumot jelent. Az egyik tanár, aki nézi, fitymálva állapítja meg, hogy »papírsárkány«, mert papírosból készült, de a másik professzor, aki egyszersmind hőse a könyvnek, arany-sárkánynak mondja, arról, ami a legnemesebb rajta, az aranyporról, amellyel a fiúk szárnyait befestették. Ez utóbbi a matematika és fizika tanára ugyan, de vannak hévülései és illúziói, amelyekkel mindenben a szebbet látja. Ennek a vonásának köszönheti a sok csalódását s a tragikus sorsát. Az elbeszélés végén s az élte utolsó órájában, amikor halni készül, a tanári szoba ablakából kitekint az utcára, oda, ahol ama májusi reggelen látta a sárkányt repülni. »Szemét egy pontra helyezte, kereste rajta a sárkányt, melyet fölengedett az ifjuság, de az elröpült, magával vitte mindenét«. Az olvasó a sárkányt is, a vesztett illúziókat s a szomorú életvégű Novák Antált is sajnálja...

Kosztolányinak a kivételes teltsége még folyton emelkedőben van (s ezt különösen azok látják nagy örömmel, akik büszkék a városuk híres fiára) s merészen ível magasabb csúcsok felé, mint az arany-sárkány, mely a tudatlan diákok szerint tízezer méterre is emelkedhetett, de a tudós tanár szemszámtása szerint is százhuszra, tehát igen respektabilis magaslatra szállt. Ma nem mindegyik könyvről kénytelen beszélni a kritika, hogy jobb és több, szorosabb és érdekesebb a régi-új,

minna variálná. Vörösmartynak híres két versorát: Legyen minden újabb írás különb, mint elődje volt... Semmiképpen se szokványregény, s még kevésbé Unterhaltungsektür. Inkább reprezentatív könyv ez, amely jellemző a szerző egyéniségére és tudására. Megmutatja, mit tud jelenleg a szerző, s bizonyítja, hogy jeleset tud. Talán nem fejezem ki magam rosszul, ha azt mondom, hogy nívómegállapító könyv. A szerző nívójáé. A magyar elbeszélő irodalom legjavából való, s ráni azt a benyomást teszi, hogy az írója ambícióval és szeretettel írta. Ha tehetséges író ilyen eszközökkel dolgozik, muszáj, hogy kitűnőt alkosson.

Diákok és tanárok regénye ez, s ebben a kissé szokatlan válfajban olyan, hogy a világirodalomban is — ahol jóvót írólok neki — szíven számot tehet. Szenzációs fejezetek és bódító erotika nélkül is olyan érdekes, hogy az olvasó szerelmé megszakítás nélkül falni végig. A legszerelmesebb s a legkalandosabb elbeszélés se »olvasztatja« lázasabban magát. Regényes események nincsenek is benne. Egy uszkocsizás (leányiszöktezés), egy diák elhasalása az érettségén, egy érdemes tanár ellen elkövetett komisz merénylet és egy öngyilkosság, ezek a közel 500 lapra terjedő könyvnek az összes történései.

Szerencsére Kosztolányi tud regényt írni s azt látszólag kisszerű eseményekkel is érdekessé tenni. Ami történet a könyvben, az magában véve mind csupa köznapos dolog, de az összefüggésük s a lelkekből fakadásuk nagy virtuozsága a jeles írónak. Május elsejének a városerdőben való ünnepelésével kezdődik a történet s az a részlet mindannyian olyan felejtjük, hogy nem lehetünk hajók a könyv előtt, amelyben nem a magán váratlanító s a diák májusi ünnepére ismer az olvasó. A

gimnáziumi élet, a tanárok és diákok mentalitása és sürgése-forgása olyan realiztikus festésben kerül ki az ecsetje alól, hogy — fogadni merek — minden városban azt fogják hinni, az ő gimnáziumukról van szó. S a diákok és tanárok rajza annyira plasztikus, hogy ezek mindegyike, ha magára nem ismer, a kollégái közt fogja azokat keresni, akikre a rajz illik. S a Liszner fűszeresholtja olyan fűszeresholt, aminőt minden vidéki városban láthatok. Az író szerencsés és kiválóan okos szemmel mindenben azokat a vonásokat fődözi fel, amelyek közösek és tipikusak, s e tekintetben hasonlatos — bár stílusban és koncepcióban föltűnik — a realiztikus magyar regény inaugurálójához: Tolnai Lajoshoz, akit elfeledtek, már nem olvasnak, de — meg merem jósolni — újabb divatba fognak hozni. Hiszen a maga idejében a naturalizmusuk miatt kissé »verpönt« regények ma történelmiaknak válnának be. Amiért hozzáhasonlítom a szerzőnek, azért van, mert Tolnai regényeinek és novelláinak az olvasásánál is nem egy vármegye vagy város közönsége, hanem számtalan hitte, hogy mutató nomine de te tabula narratur. Ez a regény is sokhelyt fogja azt a hitet költeni, hogy róluk szól az írás. S ez a legnagyobb bizonyíték, hogy nem róluk. Hanem mindegyikről és mindenkiről.

Az alakjai — tanárok és diákok egyaránt — elevenek, s egyik-másik valóságos kabinetfigura. Ilyen például a mintatanuló Ebécsky Dezső, a középiskolai stréber, aki a tanároknak kurtizánja s a kollégáinak jutopániai szökevénye, de csak állatot perrejt be neki. A diák nem szorult a mintadiákok, mint ahogy a tanár nem szorult a mintatanároknak, hanem a maga váratlanító s a diák májusi ünnepére ismer az olvasó. A

vidéki doktorbácsit is beállított a regény galériájába. Egy kis hisztériának a beállítása is jól sikerült, s mind e figurák úgy hatnak ránk, mintha régi ismerőseink volnának. A szerzőnek minden bizomnyal azok, akik tudatlanul modelt álltak-ültek neki, mind úgy festette le, hogy szinte magunk előtt látjuk őket.

A stílusa e regényben talán még kifejezőbb, mint régebbi könyveiben, s a plaszticitása nyert klasszicitásban és szemléltetőségben. Engedjék meg, hogy idézzek belőle vagy huszontöt sort a könyv elejéről, a májusi ünnepről:

Vad kirándulók érkeztek, rohanócsapatokban estek az orgonabokrokhoz s egy szempillantás alatt lerohantak. Gyerekek másztak fákra, madárfészket csenai. Bokrok fecsegtek embernyelven. Ják gondolkodtak embernyelvel, s a kövekben is emberszav dobogott. Emberek liktettek mindent, elhozva a természethez a vágyat. Zsongott az erdő. Megdézsmáltak, kifosztották, eloptáák mindenét. Gázolták virágait, veszekedve törősték harmatos ágait, belélegezték fűszerszárait. Agg nénikék úgy szagolgatják a jácintot, mintha azonnal megszépülének tőle. Közben a még álmos égen egészen fölébredt a nap. Diadalmas tűzárral borította a tálat, átvilágított rézsut sugarával a lombokat, sarga pocsolyákban forrt a fénye, melegengette a vért, csiklandó a kebleket, kéiesen viszkettette a torkokat, végsőkig feszítve az életkedvet, melyben dac volt, kihívás, halálkezdés is. Mindebből pedig beharsant a tűzoltóháza, mely itt teremtett fölémlő bennük a városba s a trombiták mecskáltak a fényben. Gondolták, hogy csak azok irnak, akik kiváló mesterei a nyelvnek, s a szótazó szép sorával hoo-utóm meg a könyv új világát a magánban mindjárt el. A regényből kell ezt olvasni.

KISEBBSÉGI ÉLET

A csucsai paktumról heves vita folyt le a román kamarában. Goga Octavian, az Avarescu-párt nevében ismertette a párt álláspontját a nemzetiségi kérdésben és ezzel kapcsolatban megvilágította az Avarescu-párt és a magyar párt közt létrejött paktum jelentőségét.

— Igenis, létezik közöttünk és a magyar párt között egy paktum — mondotta Goga —, de engedjék meg, hogy először is teljes szelidséggel kijelentsem: a nacionalizmus kérdésében senkitől sem fogadok el leckét. Én levizsgáztam nemzeti érzületemről. A csucsai paktum létezik és azt idejében publikálni fogjuk, amikor alkalmasnak tartjuk majd az időt. S akkor látni fogják, uraim, hogy amit tettünk, az az ország reális konszolidációjának műve. De addig is mondhatok egyet: ha csak közeledtem volna is ebben a paktumban az önök híres gyulafehérvári határozataiban tett engedményekhez, akkor olyan embernek tartanám magamat, mint aki megveti az ország magasabb érdekeit. (Taps a néppárton.) Ha tulajdonított volna önöket, ime mit mondanának önök...

Maniu: Most a miénk Gyulafehérvár és akkor nem volt a miénk!

Goga: Én Gyulafehérvárban csak az országgal való egyesülés momentumait láttam. Ez benne a nép emancipációja, minden egyéb pedig, amit önök egy hotelszobában szerkesztenek, nem a népé. Azt én visszautasítom és visszautasítja a nép lelkiismerete is. Mert ime mit mond az önök írása ebben a kérdésben és minden románától kérdezem, hogy elfogadják-e ezt. A gyulafehérvári pontok közül csak azt az egyet fogadom el, amely azt mondja: Minden nemzet jogot nyer a törvényhozási képviseletre és az állami kormányzásban népességének számarányában részesül. (Taps a nemzeti párton.)

... Nagyon helyes, hogy tapsolnak; de ha ez volt a véleményük, miért nem valósították meg mindezt, amikor csak önöktől függött. Miért nem vették be akkor arányosan az önök Gyulafehérvár utáni kormányzatába arányosan a magyarok és szászok képviselőit is? Uraim, a magyar nép emlékezik az önök kormányzati periódusára, amely legkegyetlenebb hatása volt az ő sorsára. Kérdezhetik önök, hogyan van mégis, hogy a magyarok pártja mégis hozzám fordult a megegyezés érdekében, noha én nem tettem nekik ilyen engedményeket? Ez egyszerűen a bizalom eredménye. A mi tegnapi tisztességünket garanciának tekintik arra, hogy holnap is tisztességesek leszünk. Miért? Mert én sohasem hazudtam a magyaroknak. Sem a háború előtt, amikor ők urak voltak és én egy elnyomott, sem a háború alatt, amikor senkinek sem tettem megalázó hüszégeknyilatkozatokat és nem hazudok most sem, amikor azt mondom nekik: Helyezkedjétek el a román állam keretei között, ismerjétek el érinthetetlen és legfőbb dogmának a román állam területi integritását s cserében megígátok kapni nemzeti léteteknek minden illő attributumát. Ami a magyarság politikai kialakulását illeti, ezt az egyezmény akként állapítja meg, hogy a magyar párt a parlamenten belül a néppárttal együtt politikai egységként jelentkezik és a néppárt vezérének a vezénylete alatt áll; viszont a parlamenten kívül megvan a két párt bifurkációja, szervezeti és működésbeli önállósága.

*

Az erdélyi magyar egyházak képviselőit a napokban értekezletre hívta össze Angheliescu miniszter, hogy a magániskolákról szóló törvényjavaslatot velük megismertesse. Az értekezletet, amelyen megjelentek az erdélyi egyházak püspökei, Angheliescu azzal nyitotta meg, hogy a kérdés a legliberálisabb

szellemben óhajtja megoldani, majd ismertette a javaslatot, amely — mint az egyházak képviselői megdöbbenve tapasztalták — úgy van megszerkesztve, hogy az egyházak által fenntartott partikuláris iskolák a mindenkori miniszter kénye-kedvének vannak kiszolgáltatva. Az egyházi iskolák autonómiájáról szó sincs az egész javaslatban, amely azonban törvénybe kívánja iktatni a román nyelvnek, történelemnek, földrajznak, alkotmánytannak román nyelven való előadását, még pedig a miniszter által kiadandó regulamentben megállapított óraszámokban. Az értekezletet a vita során rendkívül kínos incidens zavarta meg. Mikor Nagy Károly püspök az aláírt román szöveget a melléte ült Popovics szenátornak átad-

va, magyarul akarta előadni a nyilatkozatot, Angheliescu miniszter magából kikelve idegesen szolt rá az ősz főpapra:

— Miért akar magyarul beszélni, hiszen ön a román parlament tagja. *Most nincs Budapest!*

A püspök érthető megdöbbenésében felállott, hogy eltávozzék, de nyugalmat erőltetve magára, visszaült a helyére és csak az értekezlet végén hagyta el a termet Fülöp Béla, Poól István, Sándor József, Kovács Kálmán és Pakots István magyar delegátusokkal együtt. Az egyházak deklarációját Sándor József kamarai tag olvasta föl. A deklarációban az egyházak kijelentik, hogy miután nem ismerik a javaslatot, nem bocsátkoznak annak megvitatásába.

Megszakadt a jugoszláv-magyar tárgyalás

Az SHS királyság a szekvesztrálás elismerését követeli Magyarországtól

Budapestről jelentik: A múlt év júniusa óta folyó jugoszláv-magyar tárgyalások hirtelen megszakadtak. A jogi, gazdasági és pénzügyi kérdésekben megindult tárgyalások mindvégig a legnagyobb előzékenység és megértés szellemében folytak és már tizennégy konvenciót írt alá kölcsönösen a két delegáció.

A tárgyalások megszakításának közvetlen oka az, hogy a jugoszláv delegáció a további tanácskozások feltételül a szekvesztrálás jogosságának elismerését követelte a magyar delegációtól, amelynek vezetője erre instrukciót kért kormányától. A magyar kormány éppen a kérdésben arra az álláspontjára helyezkedett, hogy a békeszerződés értelmében a szekvesztrá-

lások ügye a vegyes döntőbíró elé tartozik és utasította a magyar delegáció vezetőjét, hogy a követelést ne fogadja el. A jugoszláv delegáció elnöke, dr. Pesics Ninkó az elutasító válasz átvétele után kijelentette, hogy a tárgyalásokat ilyen körülmények között nem folytathatják.

A már aláírt tizennégy konvenció csak akkor fog életbelépni, ha a többi kérdésben is megegyezés jön létre. Minthogy a tárgyalások újrafelvétele és sikeres befejezése mindkét állammal érdeke, remélhető, hogy a felmerült akadályt rövidesen sikerül elhárítani. Hír szerint máris megindult diplomáciai uton a puhatólkozás a konfliktus elsimítása érdekében.

Szerdán lesz ítélet a szófiai merénylők bünpörében

A felrobbantott templom előtti téren fogják nyilvánosan kivégezni a halálraítélteket

Szófiából jelentik: A bombamerénylet tárgyalásának harmadik napján a tanúk kihallgatását folytatta a katonai rögtönítélő bíróság. Azok a tanúk, akik ellen más ügyben vizsgálat folyik, vasraverve várakoznak a folyosón, míg a bíróság elé kerülhetnek.

Percsemlijev Iván, a szófiai Balkanska Banka főkönyvelője, a földművespárt tagja, elmondja, hogy ő vezette el a sebesült **Friedman** kommunistát **Nikolovné** Edithe francia nő lakására. A vádlottak közül ismeri még a megszökött **Petrinit**, továbbá ismertette a meggyilkolt **Grncsarov** földművespárti képviselőt, **Jankov** őrnagyot és **Minkov** kapitányt. Az egyik védő kérdésére beszélt a Godecs mellett történt támadásról és összeütközéséről. Kijelenti, hogy **Grncsarov** képviselő marhaságnak nevezte a godecsi betörést és azt mondta, hogy az emigránsok így akarják megszolgálni a Beogradtól kapott eszközöket. A jugoszlávai bolgár emigránsok vezetőjét, **Todorov** Koszta volt minisztert, a tanu nem ismeri. Sohasem volt barátja az idegen segítséggel való harcnak.

Koev vádlott sógoranját, dr. **Koev**met hallgatják ki ezután. Feltűnően szép és elegáns asszony. sírva teszi meg tanuvallomását. Elmondja, hogy férje gyakran összetűzött **Koev**vel, akinek politikai meggyőződését nem helyeselte.

Egy **Georgijev** nevű csendőr ezután elbeszéli, hogyan kerítették be és robbantották fel **Koev** házat, a hol **Minkov** kapitány, a merénylet

rátér arra, hogy együttműködött **Koluskov**val. Mint földművespárti, ismertette **Grncsarov**ot és **Petrinit**, a kikkel jóbaráti viszonyban volt. Az emigránsokkal is voltak kapcsolatai, de *senmit sem tudott arról, hogy a szobranje ellen merénylet készült.*

Kamburov vádlott erre szót kér és közli, hogy **Maszlarszki** a fogházban arra kérte őt, hogy a bíróság előtt ne beszéljen a szobranje elleni merényletről. Szembesítik **Maszlarszki**val, aki tagadja ezt.

Az elnök ekkor ismét zárt tárgyalást rendelt el, később kihallgatják **Nikolovné** Edithe, aki a sebesült **Friedmant** és másokat rejtegetett lakásán. A merényletről mit sem tud.

— *Miért rejtegette Friedmant?* — kérdi az elnök.

— *Azért, mert katolikus vagyok. Keresztényi irgalmasságból — feleli a francia asszony.*

Most újból zárt tárgyalás kezdődött.

Szófiában nagy érdeklődéssel várják a per kimenetelét és izgatottan találgatják, hány akasztás lesz a felrobbantott **Sveta Nedelja**-templom előtti téren. Az ítéletet szerdán hozza meg a katonai bíróság.

Ujabb összeesküvést fedeztek fel

Szófiából jelentik: A székesegyházban elkövetett bombamerényletnek ujabb két áldozata van: **Nikolajev** tartalékos alezredes, és dr. **Pancseff** egészségügyi ezredes.

A plavdrói hatóságok egy nagyszabású agrárkommunista összeesküvést fedeztek fel. A rendőrség több összeesküvőt letartóztatott. Agoy aviatikust, aki el akart menekülni, agyonlőtték.

Megkezdődik

a választójogi harc a magyar nemzetgyűlésen

Az egységes párt nem egységes

Budapestről jelentik: Kedden indul meg a választójogi kampány a magyar parlamentben, amely előreláthatólag három hónapon át fog megszakítás nélkül ülésezni, míg a kormány választójogi javaslata telő alá nem kerül. A parlament nyári szünete minden valószínűség szerint csak augusztus elején kezdődik.

Az egységes párt, mint ismeretes, nem egységes a választójogi kérdésben, amelyre nézve a kormány szabad kezet adott a pártnak. A kormánytöbbség egy része a törvényjavaslat enyhítésére, másik része szigorításra készült javaslatot benyújtani.

Szabó Sándor, a kisgazdák egyik vezére kijelentette, hogy a párt több tagja fog a plenáris tárgyaláson felszólalni a titkosság mellett és javasolni fogják, hogy az öt ipari kerületben is titkos legyen a szavazás. Mással a kisgazdák reakciós csoportjának vezetője, **Rubinek** István az előadó javaslatával szemben megszorító intézkedéseket fog javasolni. Mindkét frakció biztos benne, hogy a többség az ő álláspontját teszi magáévá.

A nemzetgyűlés kedden délelőtt lezárta a zárszámadási bizottság jelentését és a még elintézetlen mentelmi ügyeket, szerdán pedig a lakásépítés előmozdítását célzó törvényjavaslatot intézi el. Csütörtökön kezdődik meg a választójogi vita, a demokratikus blokk intézőbizottsága pedig kedden délelőtt dönt arról, hogy a választójogi vita tartására főladják-e passzivitását. Bizonyosra vehető, hogy a szocialisták, a demokraták és a Kossuth-párt tagjai a passzivitás további föntartása mellett foglalnak állást, úgy hogy a blokk hozzájárulásával csak a Szilágyi-féle demokratikus szövetség tagjai térnek vissza a parlamentbe, hogy a kormány javaslatával szemben fölvegyék a parlamenti küzdelmet.

CIRKUSZ

Szellemidézés

Önagysága igen szeretett spiritizmus-sal foglalkozni. Az volt a legkedvesebb szórakozása, hogy megtáncoltatta védekezni nem tudó asztalkáját és eközben Napjeleonnal, Goethével és Wagner Richárdal társalgott. Nagyon óvatos nő volt. Napoleonnal rendszeren zenéről diskurált, míg Wagnerrel harcászati dolgokról. Ugy intézte az ügyet, hogy mindig ő legyen fölényben. Földi udvarlói közül egy magas, karsu, hirtelenszöke fiatalemberrel társalgott legtöbbit. Ez volt az egyetlen halandó, aki Goethével fel tudta venni a versenyt. De önagysága gyakran szigorú volt hozzá. Hazaküldte a fiút, noha az a legszerelmesebben bánt rá. A fiatalember hiába ellenkezett ilyenkor, az asszony nem tárgyalt. Nemesak az asztalkáját szerette megtáncoltatni, de az udvarlót is.

*

Egy szép napon önagysága férje hirtelen elköltözött az élők sorából. Az özvegyet fájdalmasan érintette ez a csapás, de mégis vizsgálatást nyújtott az a tudat, hogy a túlvilágon szaporodott ismerőseinek tábora. Arra gondolt, hogy ha majd megújul Danteval a társalgást, a változatosság kedvéért néhai férjével fog egy kicsit diskurálni. Így is történt. Az asztal segítségével naponta felhívta egyszerű férjét. Szegény ember kétségbeesetten látta, hogy b. neje még a másvilágon se hagyja békében...

*

Önagysága a grász első heteiben teljesen visszavonultan élt. Senkit nem fogadott, senkivel nem kereste az érintkezést. Ha ennek a zárkózottságnak az okát kérdezték, átszellemült arecal válaszolt:

— A férjem, akivel naponta beszélgetni szoktam, eltűnt mindennemű zajos élettől. És igaz van. Ez az ember megérdemli, hogy legalább egy évig mély gyászban éljek miatta.

*

Pár hét múlva már a kártyapartnernőit fogadta egy kis csendes chemin de ferre. Néha reggelig tartott a játék, de a hü asszony eközben se feledkezett meg hön imádott férjéről. Ha nehezebb probléma előtt állott, mindig összekötetést keresett a férjével.

— Drágám — kérdezte ilyenkor — mit tanácsolsz, vágjak be öre?

— Mindig a saját fejed után mentél az életben, csinálsz most is úgy, amint akarsz. — volt a férfi válasza.

— Nem úgy van az — felelt az asszony —, te onnan felülről jebban látod a lapokat a koporsóban.

— Megállni! — kiáltott a férfi, hogy véget vessen a vitának.

És ilyenkor mindig jó volt megállni öre. Vagy az asszonynak volt jó, vagy a bankárnak.

*

Egyszer egy ilyen problematikus öös után az asszony felhívta a férjét. Ez azonban, ugy látszik, mással beszélt. Napoleon jelentkezett helyette.

— Ha már összekapcsolnak bennünket, kedves szellemtestvér — szölt a nő —, mondja meg, hogy bevágjak-e vagy passzoliak?

— Bevágni! — felelt vonakodás nélkül a wayrami hős.

Nagy bevágó volt világéletében, mikor a más pénzéről volt szó.

Két hónappal a férfi temetése után önagysága egyik legkedvesebb tanúja kopogtatás nélkül lépett be szerezett unokahuga hálozobájába. Nem lehet más kifejezést alkalmazni, csak azt, amit a rendőri riporterek oly előszeretettel alkalmaznak: borzalmas látvány tárul szemre. Az unokahuga ott fekszik a pamlagon, baloldalan e mű első részében emittett hirtelenszöke fiatalem-

berrel.

— Jesszus — sikoltott önagysága —, elfelejtettem bezárni az ajtót!

A tanti hátrátáborodott a döbbenetes látványtól, majd visszanyerve eszméletét, haragosan így szólt:

— Micsoda?! Te céda teremtés! Két hónappal az urad halála után így megfeledkezel magadról!

A nagyságos asszony egy pillanatig habozott a válasszal, aztán dühösen vágta vissza:

Scotus Viator a kisebbségi kérdésről

„A kisebbségek védelmének helyesebb kiépítésével a legdurvább hibákat is orvosolni lehet“

Beogradból jelentik: Scotus Viator, aki tudvalevőleg tanulmányuton van az S. H. S. királyságban, nyilatkozott a Magyar Távirati Iroda munkatársának a kisebbségi kérdésről. A nagyírú angol publicista elmondotta, hogy könyvet ír az S. H. S. királyság keletkezéséről és az azt tartózkodik az országban, hogy bizonyos kérdéseket, amelyek munkája körébe tartoznak, személyes tapasztalatok alapján tisztázzon. A kisebbségi kérdésre áttérve, a következőket mondotta:

— Magyarország katasztrófájának főoka, véleményem szerint, az ország elhibázott nemzetiségi politikájában rejlett. A viszonyokat e tekintetben a mostani új határok mellett sem lehet semmiképpen ideálisnak mondani, a kisebbségek védelmének helyesebb kiépítésével azonban a legdurvább hibákat orvosolni lehetne. Tisztára néprajzi határokat, sajnos, nem lehetett vonni. Földrajzi és

— Először is nem magamról felelkeztem meg, csak az ajtóról: másodsor, kérlek, ne avatkozz bele a privátügyeimbe; harmadszor pedig vedd tudomásul, hogy tegnap hosszabban beszélgettem az uram szellemével és ő volt az, aki ragaszkodott hozzá, hogy a mellettem fekvő fiatalembert meghallgassam. Igazán nem vagyok olyan erkölcstelen, hogy ellenkezni merjek jó uram túlvilági kívánságával...

Stella.

gazdasági szempontokat is figyelembe kellett venni s így történt, hogy az utóállamok igen sok nemzetiséglakt területet is kaptak. De a kisebbségek hatályosabb védelmével gondoskodni lehetne róla, hogy az igazságtalanságok mindennütt, még pedig elsősorban Romániában megszűnjenek.

Kijelentette ezután Scotus Viator, hogy a jugoszláviai magyar kisebbség helyzetét nem ismeri, azért erről nem is nyilatkozhatik. Végül annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Közép-európa leromlott gazdasági helyzetét csak úgy lehet megjavítani, ha az utóállamok gazdasági és politikai szerződéseket kötnek. Szerinte gazdasági szerződések egymagukban nem elegendők, mert a szomszédállamok egymáshoz való viszonya elsősorban politikai kérdés, amelyet csak politikai megállapodásokkal lehet megoldani.

Az élő halott

Titokzatos hangokat hallottak egy sírból a bajai-uti temetőben — A férj kiásta a felesége koporsóját

A szuboticeai rendőrségen hétfő délelőtt tíz órakor jelentkezett Kiss István V. körü lakos és közölte, hogy felesége, akit mintegy harminc nappal ezelőtt, április 7-én temettek el, feltámadt a sírjában. A férj állítása szerint többen hallották az eltemetett asszony segélykiáltásait. A rendőrség a férjet a tisztí főorvoshoz utasította, aki nem adott hitelt az elbeszélésnek és elutasította Kiss Istvánnek azt a kérését, hogy a koporsót kiásathassa és exhumálja a holttestet.

A férj visszament a temetőbe felesége sírjához, ahol az eső ellenére is nagy főmeleg gyűlt már össze: azzal fogadták, hogy újabb kiáltásokat hallottak a sírből. A tömeg izgatottan tárgyalta a szokatlán esetet, két asszony az izgalomtól elájult, a többiek pedig biztatták a férjet, hogy ne törődjön a hatósági tilalommal, hanem ásassa ki az élő holttestet. A férj azonban nem mert erre vállalkozni, hanem a zuhogó esőben ráfeküdt a sírdombra és fülét a földre szoritva hallgatózott, hogy hall-e miabb hangokat a mélységből...

Két kislány

állított be hétfőn délután öt órakor a Bácsme gyei Napló szerkesztőségébe azzal, hogy az unokanővérük feltámadt a Bajai-uti temetőben. A hír természetesen furesán hangzott, de a leányok kijelentették, hogy ők is hallották unokanővérük jajkiáltásait. Munkatársunk a különös esemény hírére nyomban a helyszíniére sietett, hogy személyesen győződjék meg a hír valóságáról.

Aki beszélt a halottal

Felhatra járt az idő, amikor kiértem a temetőbe. A tömeg utat nyitott a kocsinak.

— Itt a rendőrség! Megjött az engedély! — viharzott át a tömegen és a férfi magánkiül rohant elibénk. Mikor megtudja, hogy nőágitó vagyok, csüggedten ereszti le a kariat.

— Meg fog fulladni — mondja félig sírva — ha nem kap segítséget.

A kis sírdomb körül ott ácsorgott az egész környék népe. Csupa izgatott, magából kikelt ember, akik a zuhogó eső-

ben a halott jeladását lesték. Én is a földre tapasztottam a fületem, de az eső csepergésén kívül semmit sem hallottam.

— Két asszony — meséli valaki — elájult, amikor a halott hangját meghallotta.

Érdeklődöm az asszonyok után.

— Az Olajosné épp itt van — mondják és már tuszkolják is előre. Jóképű pirosposztag asszony az Olajosné. Teljesen a szenzáció hatása alatt áll.

— Ugy segíljen a jó Isten, hogy világosan kiértettem a szavát — mondja ünnepélyesen — jaj, jaj megfulok — jajgatott a szegény Kissné és én még vissza is kiáltottam neki: »Honka, élsz?« De ő csak nyögött és rugdosta a koporsót!

Ez a rugdosás már egészen az Olajosné felzúgult fantáziájában született, de az emberek azért mind megerősítik a szavát. Egy hórihorgas meztlábos ünmerészen kijelentette:

— Tisztán megösmertem a hangját. De erre már nem mert volna megesküdni

Az első hangok

Elsőnek az elhunyt nővére, Pintér Dánielné hallotta a feltámadt asszony segélykiáltásait. Nyomban a csőszért sietett, aki egy karót ütött le a sírba és az így keletkezett nyíláson próbált hallgatózni, ő sem hallott semmit. A felzúgult asszony azonban megvádolta a csőszet, hogy csak nem akarja meghallani a halott kiáltásait és haza rohant családját értesíteni a szenzációs eseményről. A férfi a rendőrségre sietett, de a főorvos nem adta meg az exhumációs engedélyt és a család tehetetlen kétségbeeséssel várta a fejleményeket.

A férj kiásta a feleségét

A nézők ekkor már a legfeldúltabb lelkiállapotban voltak és a csőszet szidalmazták, aki nem akart ást adni. Végül is előkerült két ást.

— Istentelenség tovább várni! — zúgnak az asszonyok — ne hagyja éve a föld alatt a feleségét! — és a férfi kezébe vette az ást. Egy másik férfi a segítsé-

gére sietett és rövid habozás után megkezdte a koporsó kiásását. A tömeg lélegzetvisszafojtva figyelt. A munka gyorsan ment és negyedóra múlva már a koporsó fedelére ütődött az ást vasa. Éppen ki akarták emelni a koporsót, amikor a nedves sírdomb másik oldala beomlott és a férjet félig eltemetve, ismét megtöltötte a sírüreget. A szerencsétlen Kiss István szinte körömmel ásta ki magát a sírből és amikor szabad lett, tovább akarta folytatni a megkezdett munkát.

»A törvény nevében!«

Ekkor azonban egy rendőr lépett közbe, aki a törvény nevében a sírbontás abbahagyására szólította fel Kiss Istvánt. A temetőcsősz ugyanis telefonon értesítette a rendőrséget arról, hogy mi készül és a rendőr írásbeli engedély felmutatását kérte. A férfi magánkiül könyörgött, csak még két percig engedjék ástni, hogy meggyőződhessék, vajlon tényleg él-e a felesége, de a rendőr megtagadta kérését és Kiss Istvánt az V. körü rendőri ügyeletre küldte.

Az ügyeletes rendőrtiszt telefonon jelentette a sírbontást felettes hatóságának, ahol úgy intézkedtek, hogy a főorvos engedélye nélkül nem szabad folytatni az exhumálást. Mig a férfi és a rendőr kocsin a főorvosért haitatott, a félig nyitott sír teljesen beázott. Hét órára járt az idő, amikor megtalálták a főorvost, aki ismétellen megtagadta az exhumációs engedélyt azzal, hogy képtelenség az, hogy egy halott harminc napra feltámadjon.

Már teljesen besötétedett, amikor a sírt a csősz segítségével ismét behantolták. A tömeg szétszortlott azzal a hittel, hogy a halott élt és a férfi — aki kijelentette, hogy addig nem nyugszik, míg a sírt fel nem bontják — esküvel erősítette a felfejeést.

— Hirtelen halállal mult ki az Ilona — mondja Kiss István — a kezelőorvosa nem tudta megállapítani, hogy mi baja. A halottkém csak a negyven dinár kocspénzt vette fel és nem a dítleletet. Künn se volt megvizsgálni...

— Hátha csak képzelődtek? — kérdezem.

— De kérem szépen — felel — nem csak mi hallottuk, szegény népek, kint volt éppen az egyik serenrendi barát és ő is hallotta, hogy nyög a feleségem a koporsóban. Gyűkosság ez — mondja magánkiül — reggelre megfullad, mert nem engedték kinyitni a koporsót. Csak két percig vártak volna még... és hangosan zokog, hosszan, fájdalmasan. A könnyei összefolynak az esővízzel és megöntözik a földalt sírt. Ezt a sírást — hiszi Kiss István — meghallja a felesége is. Hiszen mindössze másfélméterre van tőle a föld alatt...

(t. l.)

Hivatalnok-kormány alakul Belgiumban

Kabinet a katolikus-pártból és a parlamenten kívüli politikusokból

Brüsszelből jelentik: A király De Broquequille-t bizta meg kormányalakítással. Broquequille vállalta a feladatot és az április 15-iki általános választások eredménye alapján akarja összeállítani kabinetjét, minthogy azonban a szocialisták nem hajlandók vele együtt dolgozni és kabinetjébe belépni, a kiszemelt miniszterelnök azzal kísérletezik, hogy a katolikus pártból és a parlamenten kívül álló politikusokból hozza össze a minisztériumot.

Az eddigi katolikus miniszterek valószínűleg mind bent maradnak a kabinetben és lehetséges, hogy a parlamenten kívül álló szabadelvű politikusok közül is sikerül néhányat megnyerni, mert a szabadelvű párt rokonszenvez De Broquequille vállalkozásával.

Lloyd George Habsburg Károlyról

Lloyd George közbenjárására kapott Károly menedékjogot Svájcban — „Tulajdon hazája üzte el”
A volt angol miniszterelnök visszaemlékezései

Lloyd George, aki a Daily Chronicle-ba rendszeresen ír cikkeket a világpolitika eseményeiről, legutóbbi cikkében Habsburg Károly tragédiájáról emlékezik meg igen érdekes módon. Megírja, hogy amikor Madeira szigetére érkezett, elsősorban azt a villát látogatta meg, amelyben Habsburg Károly meghalt.

— Egy bungalovban halt meg Európa egyik legbüszkébb trónusának utolsó gazdája, — írja Lloyd George — egy szellős villában, melyet egy jószívű portugál kereskedő bocsátott rendelkezésére, aki sohasem fogadott neki hűséget s kinek hazája annak a nagy szövetségnek volt tagja, amely a száműzött uralkodó seregeit összezúzta. Az egész épület jól elfért volna a bécsi Burg egyetlen szertartási termében s tőle még a táncolók számára is jutott volna hely. De Károly király szegényebb volt, semhogy még ilyen méretű otthont is vásárolhasson magának.

Az angol sajtó beszámolt róla, hogyan kerülgette sétálva kölcsönbe kapott otthont napokon át olyan hőmérséklet mellett, amely négy fokkal volt magasabb a normálnál; így akarta, htr szerint, megkímélni megfogyatkozott anyagi eszközeit az orvosi költségek neki addig ismeretlen terhéltől és kereste betegségének olcsóbb gyógyulását a meleg verőfényben és az enyhe tengeri szellőkben. Mikor ágyba feküdt, már későn volt, a legügyesebb orvosok sem bírták kiragadni az elhanyagolás következtében nekiszabadult tüdőgyulladásból.

— Tulajdon hazája üzte el, melyben elődei évszázadokon át uralkodtak. De helyesebben úgy kellene mondanom, hogy átszökött hazájának határán, hogy elkerülje a börtönt, vagy még rosszabbat. Utolsó kísérlete után, mellyel vissza akarta szerezni elvesztett koronáját, nem akadhatott olyan európai állam, amely menedékkal kínálja meg. Britannia, Franciaország és Olaszország szánalma járta ki számára azt a gyönyörűsége Szent-Illonát és brit hadihajó szállította el oda.

— Sirjánál szomorúan emlékeztem vissza arra az egy, vagy két esetre, amely többé, vagy kevésbé közvetlenül érintkezésbe juttatott a szerencsétlen uralkodóval, ki örökségképpen kapta azt a katasztrófát, mely időnek előtte sirbasztította.

— Az esetek elseje 1917-ben történt, mikor a császárnénak egy rokonát — egy fiatal herceget, ki az egyik szövetséges államban élt — azzal bizta meg, hogy titkosan a béke feltételeit közölje előbb Franciaországgal, majd Nagy-Britanniával. Sohasem volt Károly szíve szerint való az esztelen háború, melyet, Németország katonai nyughatatlanságával a hátában, az osztrák arrogancia hívott ki és a béke volt minden vágya attól a pillanattól fogva, hogy magas, de ingó trónusára ült. Ausztria, Európa, az egész világ szerencsétlenségére Németország megneszvelte ezeket a suttogva folyó tárgyalásokat. Károly fiatal és tapasztalatlan volt és nem állt a háta mögött elég erős államférfiú ahhoz, hogy szembe tudjon szállni Németország parancsoló fellépésével. Közben Oroszország seregei, melyek Ausztriára nézve a legfélelmetesebb fenyegetést jelentettek, Hindenburg ágyúja előtt és Lenin propagandájára darabokra kezdtek töredzni nem sokkal azután, hogy a Bourbon Sixtus hercegnek szánt levél megíratott.

— Mikor Smuts tábornok és Philipp Kerr Svájcba érkezett, mint annak a kormánynak két kiküldöttje, amelynek én elnöke voltam, hogy megbeszéljék a béke feltételeit Mensdorff gróffal, Ausztria képviselőjével, az utóbbi nyíltan értelmükre adta, hogy Németország vétőt mondott a további tárgyalásokra.

— A második eset, mint az előbbinek elkerülhetetlen következménye, 1918 november elején történt. Egy »Karl« alá-

írásu táviratot kaptam, amelynek küldője arra kért, hogy mint a brit kormány feje, érvényesíteném befolyásomat annak érdekében, hogy a sváici köztársaság elnöke menedéket biztosítson számára ama hegyek között, ahonnan ősei sok évszázaddal azelőtt elszármaztak. Nyomban a szövetségesek tanácsa elé terjesztettem a táviratot. Néhány percnyi megbeszélés után elindult a szövetséges és társult kormányok kérése a sváici elnökhöz, kit arra szólított fel, hogy vegye pártfogásába az uralkodót, ki kiábrándult alattvalói haragjától életét féltve menekül.

A petrovaradini hármás gyilkos első vallomása

Ittassággal védekezik — Nem akar semmire sem visszaemlékezni — Hasszán Müftár hat nyelvet beszél — Sebesülései nem súlyosak — A gyilkos jókedvűen énekel a fogházban

A petrovaradini kis helyőrségi városnak meg van a maga nagy szenációja: a pravoszláv husvétvasárnapi hármás tisztgyilkosság eddig szökésben volt tetese kezén-lábján megvasalva, a petrovaradini várórság külön cellájában várja az igazságszolgáltatás suító kezét. A kis Petrovaradin egész katonai és polgári lakossága másról sem beszél, mint hogy Panic Milán és Kokotovic Dusan élelmészeti főhadnagyok és Uszpenszki Gleb, orosz ezredes gyilkosa: Hasszán Müftár, az arnauta katona, a petrovaradini vár rabja.

Hasszán Müftár degenerált, sovány, fejletlen, vézna gyerekelember, akit a tizennégy napi éhezés és halálfelelem közti bujdosás teljesen megtört. Tekintete révedező és minden mozdulata azt fejezi ki, hogy őt az egész ügy nem érdekli, jókedvűen eszik, cigarettát kér és táplálkozás után énekel. A nála talált fényképe polgári fekete öltözetben ábrázolja, fején turbánszerű fez, mellényén vastag aranylánc feszül. A képen határozottan intelligens ember benyomását kelti, amint ki is derült róla, hogy arnauta anyanyelvén kívül szerbül, törökül, magyarul, franciául és angolul beszél.

A katonai hatóságok abban a feltevésben vannak, hogy Hasszán Müftár borzalmas eszekekedete mögött esetleg politikai rugókat kell keresni.

Hol bujdosott a gyilkos?

Hasszán Müftár április 19-én esti féltíz órakor sütötte el háromszor fegyverét és a három lövés három emberéletet oltott ki. A véres tett elkövetése után megszökött. Pár lépésnyire a gyilkosság színhelyétől levetette bakancsait és a sapkájával, oldalfegyverével, szíjával és tölténytáskájával együtt eldobta. Az elhajított tárgyakat a petrovaradini vasúti indóház mellett meg is találták. Hasszán Müftár csak a gyilkos szolgálati fegyvert és több töltényt vitt magával, ami azért érdekes, mert a gyilkosság után megindított vizsgálat szerint Müftárnál nem lehetett több töltény, minthogy azokat a töltényeket, amelyeket őrszolgálatbalépésekor kapott, részben elfővöldözte, részben eldobta. Az a körülmény, hogy ennek ellenére volt nála később is töltény — elfogatása előtt több lövést tett üldözőire — azt bizonyítja, hogy Müftár máshonnan szerezte vagy lopta és hogy véres tettére készült.

Müftár a gyilkosság éjszakáján még visszament a várba és több lövést tett a löőrésze. Azóta eltűnt és senkisémet látta. Az a lapköziés, hogy Bukovácon fegyverével egy földmivest polgári ruhájának átadására kényszerített, nem volt igaz.

Müftár tizennégy napi tartózkodását és bujdosását, miután arról eddig senki-

Ezután Lloyd George a háboru utáni nyughatatlanság tünetül a köztársaságok számának nagy emelkedését említi fel. — Mikor Németország hadat üzent — írja a volt angol miniszterelnök — huszonegy monarchia volt Európában — kettő közülük császárság — és mindössze három köztársaság. Ma tizenegy a monarchiák száma, köztük csak egy a császárság — és tizenhat köztársaság. Még többet mondanak a népesség számadatai. A háboru előtt 370 millió ember vallott urának királyt és császárt s 50 millió élt köztársasági lobogó alatt. A háboru után 280 millió ember él köztársaságban és 140 millió vallja magát királyok alattvalójának.

Végül annak a véleményének ad kifejezést Lloyd George, hogy alaptalan Franciaország és Belgium aggodalma, amely Hindenburg szenzációs győzelme idézett fel, mert Németország megmarad köztársaságnak.

szannak sikerült üldözői elől menekülni és Mangiosz község felé futott. A községbeliek látták a menekülőt és halották a csendőrök kiáltásait:

— Fogjátok meg!

Hasszán jó messzire volt már tőlük és el nem érheték volna, ezért egy községbeli polgár utána lött, de nem talált. A lövés zajára odajött Karanovic Dusan mangioszi községi rendőr és a nála volt sörétes vadászpuskával egy

lövést tett Hasszán Müftárra, akit a kilölti sörétek jobb kezén, jobb karján és lábán megsebesítettek. Hasszán elejtette a puskát, sebei nagyon véreztek és megadással várta Karanovic rendőrt és a két csendőrt, akik utólépésben közeledtek hozzá. Amikor az üldözők egy-két lépésre voltak tőle, újra fegyvere után nyúlt, de az egyik csendőr puskájával kiütötte a kezéből, úgy hogy a puská nagy ivben elrepült és egy fához ütődött, amitől Hasszán puskájának agya eltört és levált a fegyverről. Elfogatása Mangiosz és Grgujevci közt történt.

A csendőrök erre megláncolták, bevitték Mangioszba, ott kimosták és bekötötték a sebeit és kihallgatták.

Vasárnap külön harmadosztályú ülésében Noviszadra szállították és átadták a noviszadi csendőrkerületi parancsnokságnak, amely vasárnap délelőtt átkísértette a petrovaradini várórházba.

Mit csinált Hasszán Magyarországon?

Hasszán Müftárt 1922 tavaszán sorozták be és néhány heti szolgálat után Magyarországra szökött, ahol három évig tartózkodott. Hasszán Müftár vallomása szerint Szegedre ment, ahol bozát és bosnyák édességeket árult. Amikor 500.000 magyar korona megtakarított pénze volt, felutazott Budapestre, ahova szökése után évvel atyja felment hozzá látogatába és elvitte felesége és három gyermeke közös fényképét. Budapesten boza és cukorkaárússal foglalkozott. Ez év márciusában a Hazai bankban 1000 dinárt vásárolt, továbbá elegáns szarvasbortárcát és 700.000 magyar koronáért órát. Ezután elment a budapesti jugoszláv konzulatushoz, ott bejelentette, hogy katonaszökevény és haza akar menni. Erre kiállítottak ott neki egyszerű utazásra szóló utlevelet és ezzel hazajött. Pár nappal utóbb követte el tettét.

A motozás

A mitrovicai csendőrségen megmozdított Hasszán és még három sértetlen töltényt találtak nála. Ezenkívül sebeitől a következő tárgyak és értékek kerültek elő: egy óra, egy szarvasbortárcsa, egy darab ezerdináros bankjegy, két tízdináros, egy öt és hét darab egydi-

— Megállj!

Hasszán Müftár meglátta a csendőröket, hallotta vezényszavukat és pillanatnyi elhatározás alatt lekapta szolgálati fegyverét és egymásután több lövést tett az öt üldöző csendőrökre, a kiket szerencsére nem talált el. Hasz-

náros, továbbá egy husz frankos Napoleon d'or, egy fénykép és egy kés.

A gyilkos énekel a cellában

Hasszán Müftárt vasárnap déli tizenkét órakor kísérték a várfogházba, ahol a hetes cellában helyezték el. A cellában is kezei és lábai meg vannak láncolva. Alig helyezték el, lefeküdt a falra és délután négyig aludt. Mikor felébredt, kenyeret kért. A foglár adott kenyeret neki, amit hamarosan megevett. Vacsorára kenyeret és vizet kapott, a fogláról cigarettát kért, amit egy másik rab adott neki. Jókedvűen füstölte a cigarettáját, majd nyolc óra felé közel egy óráig énekelte.

— Ugy-e szabad énekelni, — kérdezte a foglár és hangosan nevetett.

Mayor Józsei

Az angol aranystandard a francia valuta veszedelme

Londonból jelentik: Az alsóházban a költségvetési vita során a liberálisok megint erősen támadták a Mac Kennamokat és a selyem védővámját. A liberális Runciman kérdést intézett a kincstárnokhoz, tárgyalt-e a francia kormányval ezekről a vámokról, mert hiszen nyilvánvaló, hogy a legfőbb exportcikkek Franciaországból a selyem, automobilon és a bor. Ha a selyem és az automobilon erős vám alá esnek, a borra nézve pedig a dominiumok kapnak nagy kedvezményeket, akkor az angol kormány aligha fog Franciaországban nagy népszerűséget élvezni. A kormány nevében erre a kérdésre azt a választ adták, hogy azért választották ki éppen ezeket a cikkek, mert ezek kifejezetten luxuscikkek.

Párisi jelentés szerint politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják azt, hogy Anglia visszatért az aranystandardhoz. Ugy tárgyalják ezt a tényt, mint egy nagy angol győzelmet, amely azonban a francia valutának olyan veszedelmét jelentheti, amelyet már régóta féltek. Baloldali körökben elismerik, hogy az angol arany nagy áldozatot hozott, hogy ezt elérhesse.

Az adóhátralékos nem lehet bérmaapa sem

A szubotici püspöki adminisztratura intézkedése

A szubotici római katolikus közönséget kinos meglepetés érte vasárnap, Budanovics Lajos bácskai apostoli adminisztrátor egyik, templomi szószéken nyilvánosságra hozott rendelkezése folytán. A rendelet szerint mindazok a hívők, akik hitközségi adóval hátralékban vannak, nem lehetnek keresztszülők, esküvőnél tanúk vagy egyéb funkcionáriusok, bérmaszülők és általában nem fogadhatják el őket semmiféle vonatkozásban egyházi szertartásoknál. A rendeletet egy adminisztratura a nagyszámú adóhátralékkal indokolja, amely meghívja a szubotici püspöki adminisztrációt.

A szubotici katolikusokat ez az intézkedés kinosan érintette, mert igen sokan közülük csupán súlyos anyagi helyzetük miatt nem tehetnek eleget adókötelezettségüknek, a hátralékosok kisebb részének pedig még szokatlan a katolikus hitközség fiatal intézménye. Értesülésünk szerint az érdekeltek komoly tiltakozásra készülnek a rendelet ellen, amely ilyen megbélyegző módon kívánja megrendszabályozni a szegénységet, másodrendűvé minősíteni a hívők tekintélyes részét. Ugy tartják, hogy az adóhátralékos nem lehet a hitélettel kapcsolatba hozni. A szubotici katolikusok remélik, hogy az adminisztratura a várható konfliktusok elkerülésére, revidálni fogja álláspontját.

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA” DRUGERIJA NOVISAD

A baloldali blokk nyomult előre a francia községi választásokon

Elzászban is sikereket aratott a kormányblokk

Párisból jelentik: A vasárnap lezajlott községi választások a fővárosban és a vidéken, egyes kisebb összeütközésektől eltekintve, *rendben mentek végbe*. Párisban a rendőrségnek egy helyen meggyült a baja a kommunistákkal és *Korzika szigetén Ajaccio közelében is véres összeütközés volt. A csendőrök golyója két embert megölt és négy szavazót megsebesített*. Országszerte élénk érdeklődés mutatkozott a szavazás iránt. *Párisban a választóknak majdnem száz százaléka leszavazott*. A vidékről még nem érkeztek be az összes jelentések, de a fővárosban kivétel nélkül, mindenütt elkészültek a szavazatok megszámlálásával.

Párisban 80 községi képviselőt kellett választani, 49 mandátum sorsára előtt, 31 választókerületben pedig pótszavazás lesz. Nyilvánvaló, hogy a fővárosban a választás eredménye nem fogja nagyobb mértékben megváltoztatni a baloldali kartel és az ellenzék között eddig volt erőarányt, mégis megállapítható a baloldal előfordése, holott eddig Páris az ellenzék fellegvára volt, hiszen a feloszlatott városi képviselőtestületben az ellenzék 48 mandátummal rendelkezett, míg a baloldali kartelnek 30 szavazata volt és 2 mandátum megüresedett.

Feltűnően súlyos vereséget szenvedtek a kommunisták, akik Párisban csak egy jelöltjüket tudták diadalra vinni. A legtöbb kerületben a kommunista szavazatok a szocialisták javára estek. A vidéken az eddigi jelentések szerint szintén megerősödött a baloldali kartel. Lyonban megválasztották Herriot volt miniszterelnököt és vele együtt a baloldali kartel listája győzöttnek tekinthető.

Éppen így baloldali többség került ki a választásokból Marseilleben, továbbá Bordeaux-ban Toulouse-ban, Limoges-ban s Epinal-

ban is. A Sarthe departementben is valószínűleg a baloldali kartel jutott fölénybe. Csak egyetlen helyen szenvedett nevezetesebb vereséget a baloldali kartel, még pedig Lill-ben, ahol évek hosszú sora óta baloldal és jobboldal körülbelül egyensúlyban volt.

Az elzász-lotharingiai községi választásokon a baloldali kartel ugyan csak sokkal jobb eredményt ért el, mint várni lehetett. Ha ugyan az első szavazáson a nagy városokban nem is tudott többségre jutni és pótválasztásra lesz szükség Strassburgban, Colmarban, Mühlhausenben, Schleittstadt, Schildtighheim városokban, ahol mindenütt a győzelem reményével megy az új küzdelembe a baloldal.

Magában Strassburgban a baloldali kartel jelöltjei 12.500 szavazattal többet kaptak, mint az utolsó községi választásokon és 3000 szavazattal többet, mint a kamarai választásokon, a kommunisták ellenben 2500 szavazatot vesztek, a nemzeti blokkot pedig 9500 szavazatot hódított a baloldali kartel. Jelmező, hogy Oberkirch kamarai képviselő a saját szülővárosában megbukott, épp úgy a nemzeti blokkhoz tartozó Diebold-Weber szenátor is. Csak Colmarban áll rosszul a baloldali kartel dolga, pedig ott győzelemre számított.

Az ellenzéki sajtó azzal vigasztalta magát, hogy a baloldali kartel győzelme a május 11-iki általános választások sikeréhez képest nem nagy és nem sikerült az ellenzékét szétroncsolni. A baloldali kartel lapjai ujongnak a győzelemre s azt írják, hogy a pártszövetség erősen tartja a kezében a nép többségét, a mely május 11-én az általános képviselőválasztásokon is mellette döntött. Ezek az újságok úgy tudják, hogy a baloldali kartel sikerei a vidéki kerületekben sokkal nagyobbak, semmint remélték.

Életfogytiglani fegyházra ítélték Reinitz Jakabot

Drámai jelenetek a főtárgyaláson

Számárról jelentik: A Reinitz-bűnpör főtárgyalásán egész héten át egymásután vonultak fel a tanúk és egymásután ütközött össze a vád a védelemmel. A vád feltevése szerint ugyanis a gyilkosságot 1923 augusztus 1-éről 2-ára virradó éjjel követték el, a védelem viszont azt igyekezett bizonyítani, hogy Grosz Hermann és Reinitz Jakabot még augusztus 7-én is együtt látták. A tanúk igazolták, hogy Reinitz az augusztus 7-éről 8-ára virradó éjjel a nagybányai szállodában aludt, a szálló idegenkönyvében azonban Reinitz nevét valaki utólag lilavította Reinherre.

A bíróság kihallgatta Grünwald Dávidot, a szatmári hitközség főrabiját. A főrabbi annakidején Groszné kérésére maga elé hívatta Reinitzot és négy szemközt igyekezett a lelkére hatni, de Reinitz tudni sem akart arról, hogy köze volna Grosz eltűnéséhez.

Az elnök: Kérem, főrabbi ur, nem tiltja az ön pápi hivatása, hogy a Reinitz-zal történt négy szemközt beszélgést a bíróság előtt elmondja?

A főrabbi: A zsidó vallás nem ismeri a gyónás szentségét. Az igazság érdekében szívesen elmondanám, ha tudnék valamit az ügyről.

Izgalmas szembesítés

A tárgyalás bővelkedett az izgalmas jelenetekben. A közönség nem tudta

megállni, hogy bele-bele ne szóljon a tanúk vallomásaiba. Az elnök emiatt kiakartia fűrtetni a karzatot, de senki sem volt hajlandó kimenni, végre is az elnök a közönség jelenlétében folytatta tovább a tárgyalást.

Zárt tárgyalás is volt. A zárt tárgyaláson Saskó Ernőné, a nagybányai szálloda szobaasszonyát hallgatták ki. Az asszony azt vallotta, hogy azon az éjszakán, amikor Reinitz a szállodában lakott, behívta őt szobájába és szerelmi ajánlatokkal ostromolta. Mikor ezt visszautasította, Reinitz házasságot ígért neki.

A szombati tárgyaláson az izgalom tetőfokára hágott. Ekkor hallgatták ki a korona-tanút, Rozmarin Márkust, akinek a fia szintén gyanus körülmények között tűnt el. Mikor elveszett fia után érdeklődött, megtudta, hogy fia, akinél sok pénz volt, egy szakállas emberrel indult Nagyváradról haza vonaton, de Nagyváradban együtt kiszálltak, ahol egy vendéglőben látták őket utoljára, azóta a fia eltűnt. Mikor később Reinitzot letartóztatták, Rozmarin Márkus felmutatta Reinitz fényképét a vendéglőben és ott ráismertek arra a nagyszakállú zsidóra, aki a Rozmarin fiával ott ebédel. Rozmarint szembesítették Reinitz Jakabbal, de a szembesítés nem vezetett eredményre.

Az orvosszakértő előterjesztése után

Pap György ügyész mondotta el másfélórás vádbeszédét, majd dr. Demján Titusz, Reinitz védője háromórás beszédben igyekezett Reinitz ártatlanságát bizonyítani.

Reinitz védőbeszéd

Késő éjjel volt, amikor a védőbeszéd véget ért és az elnök megkérdezte Reinitzot, kíván-e az utolsó szó jogával élni.

— Nem akarok visszaélni a bíróság türelmével — felelte Reinitz. — nem leszek hosszas, hiszen védőm ugyanis részletesen foglalkozott azokkal a körülményekkel, amelyek ártatlanságomat bizonyítják. Néhány dolgot azonban a bíróság figyelmébe akarok ajánlani. Elsősorban azt, hogy én vallásos jó ember voltam. Erről a fogházban is meggyőződhetett az elnök ur és az ügyész ur. Nem tartom illendőnek, hogy magamról dicséreteket zengjek, csak azt kívánom megállapítani, hogy *akinek jó szíve van, az képtelen olyan dolgokat elkövetni, a melyekkel engem vádolnak*. Senki ez alatt a tizenhét hónap alatt nem szenvedett annyit, mint Reinitz Jakab. Igaz, hogy a fogházigazgató ur jó ember, de olyan utasítást kapott az ügyész úrtól, hogy *Reinitz Jakabot úgy kell bántani, mint egy utolsó emberrel*. Csak azt tudom újból mondani, ártatlan vagyok és könyörögve kérem a bíró urakat, hogy *mentsenek fel engem*.

Az ítélet

A bíróság elnöke a hajnali órákban hirdette ki az ítéletet, amelyben büntőnek mondotta ki Reinitz Jakabot Grosz Hermann meggyilkolásában és ezért életfogytiglani fegyházra ítélte. A bíróság a büntetés maximumával sújtotta Reinitzot, mert a román törvényben nincs halálbüntetés.

Reinitz Jakab apatikus nyugalommal hallgatta az ítéletet. Védője felebbezést jelentett be, amelyet a nagyváradi tábla fog tárgyalni.

Megalakul a jugoszláv gyógyszerész-kamara

Megintuk már, hogy a közegészségügyi minisztérium elrendelte a gyógyszerész-kamara megalakítását. A választások most vannak folyamatban és a gyógyszerészeknek a rendelet értelmében május 12-ig be kell adni szavazataikat, amelyeknek összeszámlálása után, valószínűleg május 22-én még meg is történhetik a kamara hivatalos megalakulása az egészségügyi minisztérium gyógyszerosztályában.

A jugoszláv gyógyszerészek a kamara tagjaiul tizenkét gyógyszerészt választanak. A választás körül váratlanul erős harc támadt. A hivatalos listán, amelyet a jugoszláv gyógyszerész-szövetség, a horvát-szlavon orvosszövetség, a szlovén gyógyszerész egyesület, a bosznia-hercegovinai és végül a dalmáciai gyógyszerészek egyesületének kiküldöttei április 5-én Beogradban állítottak össze, hivatalos jelölteként a következők szerepelnek: Jankovics Dusan, dr. Panics Luka, Michl Gusztáv, Protics Szima, Prendics Szvetozár, Antonevics Koszta, valamennyien Beogradból, Jugovics Vlada (Novisad), Moljac Milivoj (Beckerek), Zimmermann Slavko (Zagreb), Stocsevics Joco (Sarajevo), Bonetti Nikola (Split), Ramor Rezső (Ljubljana). Helyetteseik: Markovics Joco (Titel) és Ivkovics Jovan (Subotica).

A két ellenzéki párt közül Stoits K. Radomir beogradi gyógyszerész listája csak egy-két változtatást eszközölt a hivatalos listán. A másik ellenzéki listát Zsivkovits Petar beogradi gyógyszerész állította össze. Ezen Ivkovics Jovan szubotici gyógyszerész van rendes tagnak jelölve és mindkét helyettesi tisztségre is vajdasági jelölt szerepel: Divild János szrbobrani és Moljac Milivoj beckerekli gyógyszerész.

A beérkezett szavazatokat a minisztérium e hó 12-én összeszámláltatja és május 20—22. közt alakuló ülésre hívja össze a kamara tagjait. Elnökké valószínűleg Jankovics Dusan, a jugoszláv gyógyszerész szövetség elnökét választják meg.

Nagyarányu tisztviselő-redukció Ausztriában

Az összes minisztériumokat egyetlen épületben helyezik el

Bécsből jelentik: A keresztényszocialista párt hivatalos közlönye azt a feltűnést keltő közlést hozta, hogy az osztrák kormány a takarékosági bizottság indítványára elhatározta, hogy nagyobb szabású takarékosági intézkedésekbe kezd, amelynek első lépése az lesz, hogy az összes minisztériumok személyzetét egyharmaddal csökkentik, vagyis a minisztériumok személyzetének egyharmadát elbocsátják. Az elszegényedett Ausztria ugyanis nem tudja többé eltartani az óriási közigazgatási apparátust és éppen ezért van szó arról, hogy egyes minisztériumokat teljesen föl is oszlatnak és a közigazgatási testületet arra a mértékre szorítják vissza, amely az állam mostani szűk határainak és rossz anyagi helyzetének jobban megfelel. Lehetségesnek tartják, hogy az összes minisztériumokat egyetlen épületben fogják egyesíteni, ami által további megtakarítás volna lehetséges, ugy a személyzet, mint az adminisztráció, fűtés, világítás, stb. tekintetében.

Ez a közlés a bécsi politikai világban nagy feltűnést keltett. A bejelentett redukció egész sereg családokat tesz kenyéreltelenné, de kétségtelen, hogy az állam rá van szorulva ilyen takarékosági rendszabályok keresztülvételére. Eppen ezért az intézkedést, amelynek keresztülvételével a takarékosági bizottságot bízták meg, a politikai körök pártkülönbösg nélkül a legnagyobb rokonszenvvel fogadják.

A zagrebi mintavásár sikere

Kétszázézer látogató — Negyedmilliárd értékű forgalom

Zagrebból jelentik: Hétfőn zárult be a negyedik zagrebi mintavásár. Bár az állandó esős idő nem igen kedvezett a kiállításnak, a vásár sikere mégis minden tekintetben kielégítő volt. Nem muszáj elmondani, hogy a kiállítást legalább 20.000 ember nézte végig, az összlátogatók száma 10 dináros belépője mellett a vásár végeztével elérte a 200 ezret. A külföld nagy érdeklődését bizonyítja a sok diplomata és külföldi érdekelt látogatása is. Itt voltak Emandi román, Okensky lengyel, Hoffinger osztrák, Serrat spanyol, Saha csehszlovák, Grénard francia követek, a brüsszeli iparkamara egy küldöttsége, a bécsi, lipcsei, frankfurti, prágai, triezsi, milánói és más mintavásárok gazdasági szervezői képviselői. Természetesen meglátogatták a vásárt a múlt héten itt üléselő kereskedő kongresszus résztvevői is, az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamráinak képviselői, valamint ezekre menő kereskedő és iparos az ország minden vidékéről, nemcsak a közeli Horvátországból és Szlovéniából, hanem a Vajdaságból és különösen nagy számban Boszniából, Szerbiából és Macedóniából. A Bácsmegyei Gazdasági Egyesület részéről Inhoff József igazgató jelent meg, aki ez alkalommal a szubotici kiállítás részére is értékes összeköttetéseket létesített. A szomszéd államokon kívül (Ausztria, Magyarország, Olaszország), a távolabb fekvő külföldről is itt volt számos érdeklődő, különösen pedig Németországból, Csehszlovákiából, Franciaországból, Belgiumból, Albániából, sőt történtek kötések törökországi, egyiptomi és brazilai látogatókkal is.

Ami a vásár üzleti részét illeti, annak sikere szakmánként változó volt. Míg például az erősen képviselt autócégek valódi rekordforgalmat csináltak — elkeltek vagy 100 darab nagy személyautó, 10–12 millió dinár értékben — s az üveg és porcellán, bőr, fehérnemű, kézmű, kerámia, papír, szappan, festék és gépszakmákból igen nagy kötések történtek, addig némely ághán, így különösen az elektroiparban, kőszárító szak-

mában igen gyenge volt a forgalom és alig történtek kötések.

A vásárlók legnagyobb része az iparszegény vidékekről (Szerbia, Macedónia, Albánia) rekrutálódott. A vajdasági vásárlók különösen malomberendezések és mezőgazdasági gépek, valamint textilipari termékek iránt érdeklődtek, Konstantinápolytól történtek nagyobb kötések bőripari termékekben és kézműárúkban, brazilai kereskedők szinte kapkodták a finom bőröket. A három zongorakiállító cég is csinált jó üzleteket. Árúikat leginkább a Balkánon helyezték el.

A nagy pénzkrízis nem jutott minden vásárlónál kifejezésre. Míg ugyanis Szerbia, Macedónia, Albánia és a többi balkáni állam szinte kivétel nélkül készpénzben fizetett, sőt néhány kötés Albániával aranyban is történt, addig az ország többi tartományából és a közép-európai külföldről érkezett vevőknél a hitelüzletek domináltak.

Az összeforgalom becslése igen nehéz, mert sok kiállító a megadóztatástól való felesleges félelmében nem közölte összes kötéseit a vásár vezetőségével, a bejelentett kötések értéke azonban ennek dacára meghaladja a negyedmilliárd dinárt. Ez tehát a nagy gazdasági krízis dacára nem maradt alatta a tavalyi mintavásárnak.

Iparos-kongresszus Kikindán

Tíz órás munkaidőt kívánnak a kisipari üzemek részére

Kikindáról jelentik: A bánati iparoszövetség vasárnap tartotta meg harmadik kongresszusát a kikindai ipartestület székében. A kongresszuson résztvettek a becskerekai kereskedelmi és iparkamara képviselőiben Jankovics Koszta elnök, Damjanovics Koszta titkár, Lekics Bózsó, Stojanovics Milán elnök, dr. Veljkovics Hajduk, a beogradi kereskedelmi és iparkamara titkára, Fürth Albert, az országos iparosok egyesület elnöke, Budisin József radikális képviselő, Kikinda város kiküldöttje és a különböző ipartestület képviselői.

A kongresszus előző tíz órákor nyitotta meg a munkát Spodor, a kikindai ipartestület elnöke. Ezután a kongresszus a következő tervre küldött a királynak, majd átérték a tárgysorozaton és a kérdések tárgyalására. Fürth Albert, az országos iparosok egyesület elnöke, a modern ipari törvényről és az iparosok szociális követeléseiről, Stojanovics Milán az iparos-oktatásról, Pavle Kara Radovanovics az iparosok szervezkedéséről, dr. Hajduk Veljkovics pedig az iparosok adózásáról tartott tartalmas előadást.

Délben ketszáz terítékes bankett volt, majd délután négy órákor folytatták a kongresszust, amelyen Damjanovics Koszta, a becskerekai kereskedelmi és iparkamara titkára az iparosok megadóztatásának igazságtalanságairól beszélt, majd beszámolt arról, hogy a bánati gazdasági érdekegyesület közbenjárására a kormány kilitátsba helyezte a Kikinda-szegedi vasutvonal megnyitását.

A kongresszus ezután határozati javaslatot fogadott el, amely elsősorban megállapítja, hogy a jelenlegi ipartörvény nem felel meg a mai viszonyoknak és ezért kérte a kormányt, hogy új ipartörvényt dolgozzon ki, amelyben nagyobb gondot fordítsanak a kisiparosokról szóló részre. A kongresszus kéri, hogy az új ipartörvényben nyolc órai munkaidőt helyett tíz órai munkaidőt állapítsanak meg a kisipari üzemek részére.

Követeli a rezolúció, hogy a munkavédelemről és biztosításról, valamint a munkafelügyelőségekről szóló törvényt vegyék revízió alá, mert ezek a törvények nem veszik figyelembe az iparosok érdekeit.

Kéri a kongresszus, hogy alapítsanak országos állami iparbankot, a kisiparosok hitel-igényeinek kielégítése céljából, valamint, hogy fordítsanak nagyobb gondot az iparosoktatásra. A munkás-

biztosításnak olyan reformját kívánják, hogy a biztosítási díjak egy részét az állam fizesse.

A kongresszus határozatában elfogadta a becskerekai kereskedelmi és iparkamara álláspontját az adótörvény kérdésében, tiltakozik az igazságtalan adózatási rendszer ellen és a személyi adó bevezetését kívánja.

Végül kéri a kongresszus, hogy országos vásárokat ezentúl csak a városokban és járási székhelyeken engedélyezzenek, mert a kisebb községekben megtartott vásárok elveszik a vásár gazdasági jelentőségét. Végül elhatározta a kongresszus, hogy a bánati iparosszövetség csatlakozik az országos iparosok egyesületéhez.

A rezolúciót a bánati iparosszövetség el fogja juttatni a kormányhoz.

HIREK

— **Elmarad a subotici helyőrség Gyurgyevdáni ünnepélye.** A subotici helyőrség Gyurgyevdáni ünnepélye a rossz időjárás miatt elmaradt.

— **A japán kormány nem ismeri el az új szovjetkötvetet.** Londonból jelentik: A japán kormány közbelépésére Kopp tokiói új szovjetkötvet nem nyújthatta át megbízó levelét a régenshercegnek. Hivatalos részről Tokióban megtagadják minden felvilágosítást.

— **Lemondott a Francia Bank kormányzója.** Párisból jelentik: Robineau, a Francia Bank kormányzója, az utóbbi hetek pénzügyi és politikai krízisével kapcsolatban már többször kérte fölmentését. Most újból beadta lemondását, amelyet a kormány elfogadott.

— **A villamosvasuton agyszélhűdést kapott a volt csehszlovák népjóléti miniszter.** Prágából jelentik: Dr. Gruber József volt népjóléti miniszter, egyetemi tanár, szombaton délelőtt a villamosvasuton agyszélhűdést kapott és vasárnap reggel meghalt. Gruber 1907 óta a prágai műegyetemen a nemzetgazdaságtan tanára és a Cerny-féle hivatalnok-kabinetben népjóléti miniszter volt.

— **Erősítik az olasz repülőflottát.** Rómából táviratozzák: Az olaszországi légiflotta újjászervezésére újabb 900 millió litát szavaztak meg. A jelenlegi olasz légiflotta létszáma a következő: 2400 tiszt, 4100 főnyi legénység, 25.000 segédmunkás.

— **Petrovics Szvetisláv Beirutba érkezett.** Noviszadról jelentik: Petrovics Szvetisláv, a kiváló mozi-színész, akit tudvalevőleg Caribrodban a határon feltartóztattak, most a Beirutból kelt táviratban arról értesítette Noviszadon lakó szüleit, hogy megérkezett Beirutba, ahonnan Kisázsia feladott levél érkezett Noviszadra a művész szüleihez, amelyben Petrovics Szvetisláv közli, hogy a határon történt feltartóztatás félreértésen alapult, másnak nézték, de pár órán belül megjött Beogradból az intézkedés, hogy tovább utazhat. A konstantinápolyi exprezs közben elment és Petrovics csak másnap utazhatott tovább Konstantinápolyba, ahol ennek folytán lemaradt a Beirutból Kis-Ázsiába elindult hajóról is és új hajómenetjegyet kellett váltani, amellyel az április 25-én elindult Fabre-Line hajóval folytathatta útját.

— **Halálos halászat.** Budapestről jelentik: Hardig Imre halászmester a budafoki part közelében halászott. A csónakja összekötözött egy uszályal és a halászmester kiesett a csónakból és elmerült. Holttestét eddig még nem találták meg.

— **Kommunista bombagyárat fedeztek fel Varsóban.** Varsóból jelentik: Május elsején egy bombarobbanásból kifolyóan a független agrárpárt helyiségeiben bombagyártóműhelyt fedeztek fel, amely nyilván a kommunisták céljait szolgálta. Mint a bombák készítőjét egy Trojanovszki nevű embert letartóztatták. Szopel képviselőt, aki szállás híján az éjszakát a párt helyiségeiben töltötte el, letartóztatták, de azután szabadon bocsátották. Szopel kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a robbanás hoz semmi köze a hozzájárult a szigorú házkutatáshoz. Ennek során egy asztalkendőbe elrejtett piroxilint találtak. Trojanovszkit, akit súlyos sebekkel kórházba vittek, még nem lehet kihallgatni. Azokban a helyiségekben, ahol kommunisták és az agrárpárt hívei szoktak megfordulni, házkutatást tartottak. Hivatalos jelentést még nem adtak ki.

— **Havazások Szlovéniában.** Záhreből jelentik: Néhány gyönyörű havaszi nap után a múlt hét közepén az ország egész északnyugati részében behúzóztott egy ebben az évszakban szoktalan és kellemetlen időváltás, mely nagy havazásokkal, kömürséllyel és hideg esővel nyilvánult meg. Szlovéniai Alpokat mélyre nyúló hólepel fedte, melyekben felváltva a hideg és a meleg esőzések voltak, melyek folytán a hőmérséklet a nulla fok alá szállt. A nagy esapadás miatt a Dráva és Száva folyók erősen megdagadtak és elöntések fenyegetik a felső folyásuk mellett fekvő vidéket. Az időváltást természetesen meg fogja szenvedni a mezőgazdaság is.

— **Időjóslás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Szárazabb és melegebb, de még nem állandó idő várható.

— **Jancu Avram fia a kecskeméti szegényház lakója.** Kecskemétről jelentik: A kecskeméti szegényházba hétfőn felvették Jankó János hetvenhat éves volt földbirtokost, akinek a háboru előtt negyven holdas szőlőgazdasága volt Kecskeméten, azonban hadiköltesönbe fektette egész vagyonát és ugy ez, mint más szerencsétlen spekulációk teljesen tönkretették. Jankó azt állítja, hogy tulajdonképeni neve Jancu és fia Jancu Avramnak, aki az 1848–49-iki román felkelés vezére volt.

— **Tiltott műtétért vád alá helyezett szülésznő.** Noviszadról jelentik: A noviszadi ügyészség vádiratot adott Uri Mária temerini szülésznő és Pászán János földművelő ellen, mert Uri Mária Pászán utasítására tiltott műtétet hajtott végre János Roza temerini leányon, aki belső elvérzésben ezévi február 2-án Temerinben meghalt. A terheltet felebezéssel éltek az ügyészségi vádirat ellen, amelyet a dr. Belajdzsics Vladimir törvényszéki elnök elnökletével összeült vádtanács szombaton jóváhagyott.

— **Megkezdődött Carlier kapitány pörének újrafelvételi tárgyalása.** Beogradból jelentik: Carlier francia kapitány ismeretes bünpörében a legfelsőbb bíróság által elrendelt újrafelvételi tárgyalás hétfőn kezdődött nagy érdeklődés mellett. Az első tárgyalási nap az iratok ismertetésével telt el.

— **Nagy károkat okozott Noviszad környékén a szombati jégeső.** Noviszadról jelentik: A szombati jégeső Noviszad környékén több millió kárt okozott. A jégeső különösen Piroson és Futakon volt pusztító hatású. A noviszadi gazdák hétfőn küldöttségileg felkeresték Lakics polgármester-helyettesi, akit felkértek, hogy a várostól gyorssegélyt eszközöljön ki számukra. A polgármester-helyettes megígérte, hogy bizottságot küldenek ki a károk felbecsülésére és a kártalanítás eszközölésére.

— **Hetven náthalászat, megbetegedés egy soproni nevelőintézetben.** Sopronból jelentik: A náthalászat Sopronban is föllépett. A Rákóczi Ferenc fiúnevelő intézetben hetven megbetegedés fordult elő. A megbetegedések mind enyhe lefolyásúak.

— **A suboticei törvényszék tárgyalja a kőmkedéssel vádolt pénzügyőr ügyét.** Novisadról jelentik: A suboticei államügyészség a novisadi államügyészséghez kísértette át G'uncsevics Tamás zenicai illetőségű határpénzügyőrt, aki 1923 év elején elhagyta állomáshelyét, átment Magyarországra és ott a szegedi kémiroda szolgálatába állt be. A novisadi ügyészség az ügy iratát áttette a törvényszékhez, amely az iratokat fölterjesztette a táblához, hogy állapítsa meg, a novisadi, vagy a suboticei törvényszék illetékes-e a pör tárgyalására. A tábla hétfőn a suboticei törvényszék illetékességét mondta ki.

— **Vanczák Jánost ötvenedszer kéri ki a magyar nemzetgyűléstől.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés kedden délelőtt mentelmi ügyeket tárgyalt és ezek közül tizenegy esetben újra Vanczák János kiadatásáról van szó. Vanczák saját kijelentése szerint most már megünnepelheti a nemzetgyűléstől való ötvenedik kikértesének jubileumát.

— **Aki a saját multja iránt érdeklődik a rendőrségen.** Budapestről jelentik: Silbermann Nándor volt régiségkereskedő néhány évvel ezelőtt el volt ítélve és büntetését a szegedi Csillagbörtönben töltötte ki. Ott, mint később kiderült, egy fogházort meg akart vesztegetni és emiatt eljárás indult ellene. Amikor keresni kezdték, kiderült, hogy Amerikába szökött és ezért a körözést nyilvántartották a rendőrségen. Négy évi távollét után Silbermann visszajött Budapestre és kíváncsi volt arra, hogy körözés-e. Megjelent a főkapitányság bejelentőhivatalában és saját nevére szóló kérdőlapot nyújtott be. A rendőrségen fölismerték és latartóztatták.

— **Ötmilliófontos kölcsönt vesz fel Görögország a menekültek segítésére.** Londonból jelentik: A görög kormány ötmillió font sterling kölcsönt akar fölvenni, hogy a törökországi és macedóniai görög menekültek sorsán enyhítsen. A kölcsöntárgyalások már megkezdődtek.

— **Katonaszöktetésért öt évi fegyház.** Novisadról jelentik: A szombori ügyészség vádat emelt *Talai Mihály* bezdáni származású, hatina lakos ellen, aki 1923-ban, husvétkor a Vajdaság északi határán lévő *Kindjia* nevű község közelében *Vesztlies Mihály* és *Török Miklós* besorozott katonákat Magyarországra szöktette át. A szombori törvényszék 1924 január 30-án *Talai Mihályt* katonaszöktetésért öt évi fegyházra ítélte. Az ítéletet 1924 szeptember 24-én a noviszadi felebbviteli bíróság is helybenhagyta. A noviszadi semmitőszék hétfőn elutasította az elítélt semmisségi panaszait.

— **Egy leharapott ujj a rendőri jelentés mellett.** Budapestről jelentik: *Szalai Lajos* ötvenhárom éves asztalossegéd vasárnap reggel részegen tért haza *Pestszentlőrincen* levő lakására. Összeveszett a vele közös háztartásban élő özvegy *Sári Istvánnéval*, majd dulakodni kezdett vele. Verekedés közben szájába kapta az asszony balkezének mutatóujját és leharapta. Az asszony sebének bekötötték, *Szalai Lajos* pedig bekísérték a főkapitányság központj ügyeletére. A rendőr mellékelte jelentéséhez a leharapott mutatóujját, amelyet beszállítottak a bonctani intézetbe.

— **A szentai zenészegetés egyesület hangversenye.** Szentáról jelentik: A szentai zenészegetés egyesület vasárnap nagy sikerű estőt rendezett. Általános tetszést aratott *Remete István* szöcskénakara és *Keczer Imre* tamburzenekara. *Radu Sereke* vonózenekara is nagyban hozzájárult az est sikeréhez. A rendezés *Remete Irenus* és *Keczer István* egyesületi elnök érdeme.

— **Ébredőszellem a szentai rendőrségen.** Megírta a *Bácsme gyei Napló*, hogy Szentai zsidóvallású polgársága értekezletet tartott amiatt, mert a szentai rendőrségen, különösen az egyik detektív részéről, napról-napra súlyos inzultusok érik. A cikkre vonatkozóan *Konstantinovic* szentai detektívügyelő a sajtótörvényre való hivatkozással nyilatkozatot küldött be hozzánk, amelyben azt állítja, hogy nem igaz, hogy *Gans Menyhért* pajesz- és szakál-levágással fenyegette volna, s az sem igaz, hogy a rituális fürdőből jövő ortodox zsidók inzultáltak. Azt állítja, hogy a szentai rendőrségen fellépő protekciós rendszer ellen küzd s az utlevél és az engedély nélküli Szentán tartózkodó galiciai zsidókat okozottan ellenőrzi, valamint az üzletjáról szóló törvényt betartatja, ami sok zentainak nem tetszik. — Amikor *Konstantinovic* detektívügyelő nyilatkozatát leközzöljük, meg kell állapítani, hogy a szentai ortodox zsidóság s az ottani szerb társadalom vezetősége másképp ítéli meg a detektívügyelő ténykedését, mint ő saját maga. Erre vall, hogy száztágu deputáció készül a helügyminiszterhez orvoslást keresni a sérelmek miatt.

— **Előadás Palesztináról.** Novisadról jelentik: *Ernst Bernát* a noviszadi zsidó hitközség volt elnöke, aki most tért vissza palesztinai utjáról, vasárnap délelőtt a zsidóhitközség nagytermében nagy közönség előtt előadást tartott *Palesztináról*.

— **Kézrekerült betörő.** Novisadról jelentik: A bácskapalánkai rendőrség letartóztatta *Szalai András* foglalkozás nélküli egyént, aki Palánkán több betörést követett el. Szalait az apatini rendőrség is körözte, mert *Kuhn József* prilevica-szenjiváni kereskedőnél még februárban betört és onnan több ezer dinár értékű holmit vitt el. Szalait átadták a novisadi ügyészségnek.

— **Meglopta a feleségét.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség letartóztatta és az ügyészségnek átadta *Kovács Mihály* bognárt, aki a vele vadházasságban élő *Sebes Katalintól* ruhaneműeket lopott.

— **Jubileum.** Szentáról jelentik: A szentai Gazdakör vasárnap este szakteritéken bankett keretében leplezte le két évtizedesét és volt elnökének, *Levél Péternek* arcképét. A banketten több felhívás hangzott el. A volt elnök érdemeit *dr. Keczer Ferenc* ismertette. A bankett a reggeli órákban ért véget.

— **Uj harminchatórás utra indult az amerikai Zeppelin-óriás.** Newyorkból jelentik: A *Los Angeles* kormányozható léghajó vasárnap délelőtt 11 órakor indult útjára *Portorico* felé. Az út 1600 mérföld, a léghajót *Steele kapitány* vezeti, a személyzete 36 főnyi és a hajó 4 utast is visz magával. Az út harminchat óráig fog tartani. A léghajó néhány napot *Portoricon* tölt és valószínűleg szombaton tér vissza. Az amerikai léghajózási hivatal közli, hogy most már elegendő heliunot tudnak előállítani és az Egyesült Államok mindkét léghajóóriását meg lehet tölteni a nem gyúlékony gázzal.

— **Tolvaj fakeskedő.** Novisadról jelentik: *Zsmave Stankó*, segélycsapatbeli közkatoná, a polgári életben a celjei járáshoz tartozó *Bocsnán* fakeskedő, a noviszadi repülőparancsnoksághoz volt beosztva, ahol raktárfelügyelői beosztást kapott. Ezzel az állásával visszaélve, a raktárból 4000 dinár értékű lepedőket, zubbonyokat és ruhaneműeket lopott, amelyeket *Vulics Milivojnak* adott el. A noviszadi rendőrség mindkettőjüket letartóztatta és átkísértette őket a noviszadi ügyészséghez.

Orvosi hír. *Dr. Haim A.* bőr- és nemgyógyász. volt bécsi és budapesti klinikai orvos megnyitotta rendelését Novisadon. *Zelieznička* ul. 14. sz. alatt. Rendel: 8—10, 1/2—4-ig. nőknek 5—6. Kosmetika 11—12.

— **Meghalt a svájci Kreditanstalt elnöke.** Zürichből táviratozzák: *Frey Gyula dr.*, a *Schweizerische Kreditanstalt* elnöke vasárnap rövid betegség után hatvankilenc éves korában meghalt.

— **Jegyző ur, hol szerezte vagyonát?** Ilyen címmel április 26-án megjelent cikkünkre vonatkozólag *Koszics Csedomir* németernyai jegyző annak közlését kéri, hogy neki megvan a kellő iskolai képzettsége és a közigazgatási bizottság végzése szerint azért függesztették fel, mert a fontosabb ügydarabokat elzárta és a kulcsot magával vitte. *Koszics jegyző* annak a véleményének ad kifejezést, hogy a tudósító összetévesztette őt a németernyai segédjegyzővel.

— **Eljegyzés.** *Rosenbaum Adélka* (Karád) és *Fischer Albert* (Senta) jegyesek. (Mindén külön értesítés helyett).

— **Leszurta kedvesét.** Novisadról jelentik: *Popovics Mladen* foglalkozás nélküli noviszadi egyén hosszabb ideje együtt élt *Borelj Zsófiával* tamburásnéval. Vasárnap este *Popovics Mladen* elment az *Aranybányába*, ahol a tamburásné játszott és azt követelte a leánytól, hogy énekeljen neki. A leány ezt nem akarta megtenni, mire *Popovics* egy nagy konyhakést vett elő és beledőfte a leány mellébe, majd a kést maga felé fordította és mellébe szurt. Mindkettőjüket beszállították a kórházba. *Popovics Mladen* ellen gyilkosság kísérlete miatt megindították az eljárást.

— **Művészhangverseny Novisadon.** *Henri Marteau* tanár, a birneves francia hegedűművész, május 9-én rendezte a Slobodában hangversenyét. A nagy érdeklődéssel várt művészestély műsora a következő: 1. *J. S. Bach: Partita No. II. D-moll, hegedűszólo.* 2. *Beethoven: Sonata No. 5. a) Allegro, b) Adagio molto espressivo, c) Scherzo, d) Rondo.* 3. *Dvorak: Koncert A-moll, op. 53. a) Allegro ma non troppo, b) Adagio ma non troppo, c) Finale, Allegro giocoso, ma non troppo.* 4. *a) Sarasate: Habanera, spanyol tánc, b) Tschaiковский: Serenade melancolique, c) Wieniawsky: Polonaise brillante op. 21.* *Marteau* tanárt *Brezousek Ivan*, a noviszadi Nemzeti Színház karnagya kíséri zongorán.

Pilics György törvényszéki bíró értesíti barátait és jóismerőseit, hogy az idei Szent-György-napi védszentjékor a szokásos gratulációkat nem fogadja.

— **Egy tolvaj kihallgatás közben kitta a rendőrkapitány tintatartójából a tintát.** Budapestről jelentik: Hétfőn délelőtt az állami munkaközvetítőhivatalban megjelent *Besina Márton* huszonöt éves állás nélküli iparos és két állás kereső fiatalemberrel beszélgetni kezdett. A helyiségben tartózkodók közül egyszerre ketten is észrevették, hogy *Besina Márton*, miközben társaival beszélget, benyúlt azok zsebébe és mivel ott semmi értékű tárgyat nem talált, ellopta zsebkendőjüket. *Besina Márton* rendőrnök adták át, aki bevitte a főkapitányságra. Itt megállapították, hogy rovvolt multu és már többször volt lopásért elítélve. *Besina Márton* délelőtt *dr. Alvinczy Roland* rendőrkapitány elé vették, aki jegyzőkönyvet vett föl vele. *Besina* elérzékenyedve mondotta jegyzőkönyvbe, hogy három napja éhez, nem volt betevő falatja és ezért vete-medett a lopásra. Amikor a rendőrkapitány a jegyzőkönyv készítése közben az íróasztalra hajolt, *Besina* hirtelen fölkapta a nagy tintásüveget és annak tartalmát öngyilkossági szándékból meg akarta inni. A rendőrkapitány kiűtötte kezéből az üveget, úgyhogy *Besina* csak néhány csöppet ivott és egész arcát összekente. A rendőrorvosi hivatalban gyomormosást végeztek rajta, majd letartóztatták és átkísérték az ügyészségre.

— **A suboticei adókvetések.** A haramadosztályu kereseti adót kivető bizottság a legutóbbi tárgyalásokon a következő adóalapokat állapította meg: *Grünfeld Árminné* 1000, *Hau Adolf* 500—1000, *Weinhut* és társa 25.000—25.000, *Adamcsek Péterné* 250, *Balog Sári* 3000, *Balog Lina* 10.000—15.000, *Hercl Jenő* 15.000, *Reiter Gyula* 4000—5000, *Mamusics István* 250, *Vig Imre* 500, *Sebrai Dezső* 250, *Bilcsik Jánosné* 200, *Gergics* és *Kiss* 100—250, *Kiss Andrásné* 250, *Lengyel Géza* 6000, *Nagy Mariska* 750, *Pietsch Ferencné* 5000, *Timár Imre* 10.000, *Palócz Mór* 250, *Glied Jakab* 2000, *Glied Gyula* 250—2000, *Glied Bernát* 1000—2000—2000, *Kiss Jenő* 250—125, *Weinhuth Nándor* és *Béla* és *Deutsch Adolf* 5000—1000, *Weinhuth Béla* és *Nándor* 500, *Reis* és *Bröder* 5000, *Biermann Hugó* 2500, *Biermann Jakabné* 6200, *Braun Lázár* és *Tüske János* 750, *Dohány Ottó* 15.000, *Szekér József* 1250—200, *Fränkl Ferenc* 2500, *Heiduska Mátyás* 1250—2500, *Javonov Gábor* 250—100, *Klein Izidor* 1250—2500, *Krausz Jakab* és fiai 250—500, *Kuluncsics Albe* 250, *Löwi Géza* 1250—2500—1250, *Littauer Mihály* 1000, *Nagyvarias Kálmán* 2500, *Pál* és *Morvai* 10.000, *Pottesmann Izsó* 1500, *Steiner S. M.* 5000, *Ujhelyi Áron* 1500, *Vodopivec József* 200, *Zeller János* és *Zeller József* 1000, *Löwi Géza* 625—1250, *Löwi Gusztáv* 625—1250, *Koharek Katica* 100, *Mlinacsok Gáborné* 250, *Roskov Péter* 250, *Boszandl József* 250, *Erdélyi Ferenc* 250, *Hegedüs Melkó* 250—100, *Horváth Béla* 250, *Szerencsés Mihályné* 250, *Vásárhelyi Vinkó* 250, *Mandics Mária* 250, *Andrasics Mihályné* 250, *Balázs Máté* 250—125, *Bleszics Károlyné* 250, *Cérnai István* 250, *Katona Pálné* 250, *Milánkovicz Andrásné* 250, *Milodánovicz Antal* 250, *Molnár Andrásné* 100, *Szabó József* 250, *Gabrics Lukács* 250, *Kurucz Lukács* 250, *Szoraics Lázár* 100, *Török Jenő* 250—125, *Vojnicki József* 100, *Kikics Antal* 250, *Mányoki József* 250, *Kopunovicz László* 250—125, *Róth Olga* 2000, *Weinmann testvérek* 2500, *Fehér Fülöpné* 100, *Hirth Julia* 2500, *Peresics Paula* 250, *Wagner Józsefné* 250, *Viktor Mihály* 200, *Kiss Ilona* 200.

Orvosi hír. *Dr. Hermann Károly* orvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett s rendelését a mai nappal újból megkezdte. *Rudic* ul. 2. Gyümölcs piac. Rendel. d. e. 9—12, d. u. 2—6-ig.

Női- és gyermekfehérneműt a legújtanysabb áron a »Dama« fehérneműszalon készit *Tolstojeva (Ódor-u.)* 21.

Mielőtt vásárol jégsekrényt, sörparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket *Braća Goldner* jégsekrény-, fabutor- és részárugyártól *Subotica, Jugovicéva* 25.

Mi a »Saurol«? A nyugati kultúra-áramlat egy eredeti párisi újdonságot hozott hozzánk: a »Saurol« arcpakolást, mely a kozmetika terén korszakalkotó jelentőségű. Hatása irappons. Az arcbörtüdvé teszi, a redőket kisimítja. Rendkívül kellemes, ártalmatlan, használata egyszerű, egyedül is végezhető. Főelárusító *Jugoszlávia* területén: *Roth Olga* kozmetikai intézete, *Subotica*. Kérjen próbatubust!

Kövérség ellen egyedül a »Villan tea« hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszerháznál és drogériában. Készíti: *Mr. D. Villan laboratoriuma, Zagreb, Prilaz 71.*

VEGYEN EGY PAR

„KULCS“-jegyes harisnyát (vörös, kék vagy arany jeggyel) és meggyőződik, hogy 1 pár annyi ideig tart, mint 4 pár másik harisnya. Mindenütt kapható.

Harisnyák „KULCS“ nélkül hamisítottak. 3615

KÖZGAZDASÁG

A Ferrum tökeemelése. Subotica legnagyobb ipartelepe, a Ferrum vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya az alaptőkének két millió dinárról négy millió dinárra való felemelése volt. Az alaptőkeemelést meglehetősen heves majorizálási harc előzte meg. A közgyűlés előtt azonban meggyőzés létesült s a vasárnapi közgyűlés egyhangulag mondotta ki az alaptőke felemelését. Minthogy a gyár állami megrendelésekkel is bőven el van látva, remélhető, hogy a jelentékeny ipari vállalat most már minden zökkenő nélkül folytathatja működését.

A felhőszakadás és a gabonaárak. Régi gazdamondás, hogy a májusi eső soha nem lehet sok. Az idei május ugy látszik azt ambicionálja, hogy ezt a mondást megcáfolja. Annyi eső esik, hogy ezt már a gazdák is kezdik sokalni. A gyakori esőzés következtében a terméskilátások eddig kedvezőek. Ez azonban nem igen látszik meg a gabonaárakon. Előre való fizetéssel ma 300 dinárért veszik a júliusi búzát. A buzára jut jogszláviában annyira magasak, hogy Magyarországról szállítják ide a búzát. Az ősszel innen kiszállított buza most visszajön s a suboticei, bácskai és szlavóniai malmok azt a búzát dolgozzák fel, amelyet innen már egyszer kivittek s most újból visszahoznak.

Dr. Petrovics Bránkó az Ekonomist igazgatóságában. Novisadról jelentik: Az Ekonomist, beogradi szociálpolitikai és gazdasági szaklap részvénysársaság dr. Todorovics Milán kereskedelemügyi osztályfőnök elnökletével tartott évi rendes közgyűlésén dr. Petrovics Bránkó, novisadi tőzsdei főtitkárt igazgatósági tagul választotta.

Bíróságon kívüli kényszeregyezség. Novisadról jelentik: Kamazirovics Nedelyko kényszeregyezségi ügyében a bíróság helyben hagyta a bíróságon kívüli létrejött kényszeregyezséget. A cég aktívái 715.000, passzívái 774.365 dinárt tettek ki.

Az adós és a törvényszéki bíró létfenntartási szükséglete. Novisadról jelentik: Pár nap előtt egy novisadi kereskedő kényszeregyezségi ügyét tárgyalta a novisadi törvényszék egyik *egyesbírája*. Az adós alkudozott hitelezőivel és ép azon volt, hogy bizonyítsa, miért nem tud magasabb kvótát fizetni.

— *Négy gyermekes családapa* vagyok, háztartásomra harmincezer dinár kell havonta, mondotta az adós és a hitelezők egy pillanatig sem akadtak fenn az összeg nagyságán.

A törvényszéki bíró, akinek a létrejött egyezséget jóvá kellett hagynia, lanyar mosollyal sugta oda az egyik kitélezőnek:

— Most nekem jóvá kell hagynom a fizetésektelen adós havi 30.000 dináros létfenntartási igényét, amelynek nagyságát négy gyermekes családjának elengedhetlen szükségletével indokolt meg, amikor nekem *hat gyermekem* van és csak havi 4200 dinár fizetésem van. A bíró szankcionálta a hitelezők és az adós megállapodását.

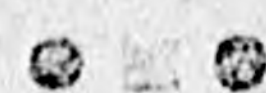
A novisadi hitelezők védegylete vasárnap tartja meg közgyűlését. Novisadról jelentik: A novisadi hitelezők védegylete vasárnap tartja meg közgyűlését. A védegyelet vezetőségének jelentése szerint, az 1924 július 1-től december 31-ig 216 egyezségi esetben képviselt hitelezőket. Az összes fizetésektelenségek végösszege 4.093.333 dinár, amelyből elintézetlen maradt 1.067.000, csődbekerült 109.000. Az egyet 2.916.336 dinár követelésével átlag 71 százalékos egyezséget ért el.

Hatvanezer négyzetméter területen lesz a suboticei kiállítás. Az augusztusi suboticei ipari és mezőgazdasági kiállítás előkészítése intenzíven folyik. Megállapítható, hogy a kiállítás iránt úgy a belföldön, mint

a külföldön nagy az érdeklődés. Az athéni kereskedelmi és iparkamara bejelentette, hogy a kiállítás megnyitására 60 görög kereskedő érkezik, akik főleg a vajdasági butor- és vasipar iránt érdeklődnek. Ma készült el a kiállítási helyiségek végleges tervrajza. A kiállítás részére 60.000 négyzetméter terület áll rendelkezésre. Minthogy elegendő tér van, a helyárakat a kiállítók részére az eddigi kiállítások helyarátnál alacsonyabban állapították meg. A fedett, zárt helyiségben egy négyzetméter terület díja 150 dinár lesz.

Katasztrófálisan zuhant a lei. Londonból jelentik: A román lei árfolyama a londoni tőzsdén néhány hét alatt a fontsterlinghez viszonyítva 900-ról 1085-re esett. Ezt a katasztrófális zuhanást angol pénzügyi körök főképpen annak tulajdonítják, hogy Romániában nincsenek nagyobb gabonakészletek, a gabona ára hanyatlott és adósságait nem rendezték.

SZINHÁZ

Éjjeli menedékhely

A Hudozsesztiveni Teater vasárnapi vendéjátéka

A Suboticán vendégszereplő orosz művészek Csehov, Gogol és Ibsen után vasárnap este *Gorkij Maxim* alakjait elevenítették meg a színpadon. A szó igazi értelmében megelvének a Hudozsesztiveniek előadásában az *Éjjeli menedékhely* alakjai, olyan markánsan és fájdalmasan igaz emberi vonásokkal, amiképpen más együttes nem tudná életrékelteni az élet elbukottjainak belső vívódásait. Ennek a darabnak minden egyes szerepe alkalmas a kabinetalakításra és az orosz művészek bőségesen ki is aknázták ezt a lehetőséget tanulmányszámba menő maszkkal és megjelenéssel, de ezen túl ugyanilyen tökéletességgel érzékeltették az elbukottak megrázó tragédiáját.

Minden egyes szereplőről akár tanulmányt is lehetne írni, olyan sokszínű zsenialitás, annyi megfigyelés és meglátás ragyogott elő mindegyik alakításból. A legmegragadóbb talán Pavlov prófétai egyszerűségű vándora volt és vele egysorban kell megemlékezni *Krisznanovszkaja* kisasszony passzivitásában félelmetes, szenvedő Matasajáról, különösen harmadik felvonásbeli klasszikusan szép és megrázó jelenetéről. Ljerovs az öreg szállásadó szerepében volt markánsan orosz. *Sarrov* a színész alakját tette az előadás eseményévé és utolsó jelenetével örökre belevésődött a nézők lelkébe. *Massalitinov* bölesekkedő Szabinja, *Virubjov* lezüllött bárója. *Tokarskaja* asszony derűs kofaasszonya. *Grecsova* asszony uccalánya. *Bacharova* kisasszony mártír-fájdalmu beteg Annája. *Baksetiev* erőteljes betörője. *Komisarov* deliriosus sapkakészítője és *Adajmiesné* bestiális asszonyfigurája csupa olyan tökéletesen művészi produkció, amely az előadást még a Hudozsesztiveni Teater műsorának is egyik kiemelkedő eseményévé avatja.

Külön meg kell említeni a rendezés nagyszerűségét, ami különösen a második felvonás vég teljesen sötét színpadán teremtett félelmetes hatáson képet. Az előadás a nézők lelkének legbensőbb harjait hozták rezgésbe és elernyedhetetlen nyomokat hagyott a szívekben. (L.)

Hétfőn este a Hudozsesztiveniek bücsű előadásul a *Karamazov testvérek*-et adták elő és nagyszerű művészetük a dramatizált regény híres alakjainak megelivenítésében is óriási hatást ért el. Az előadás központjában *Germanova* asszony állott, aki mint *Gruzenka* felejtethetetlen alakítást nyújtott. *Pavlov*, *Vi-*

rubjov, *Massalitinov* és a többiek is mind klasszikus játékot produkáltak.

A közönség az utolsó felvonás után tüntető ovációkkal köszönte meg a Hudozsesztivenieknek azt a ritka művelvezetet, amiben a suboticeiaknak hat estét át részük volt. A város nevében *Rieger* Dezső polgármesteri titkár hatalmas habérkoszorút nyújtott át a társulat igazgatójának, a közönség köréből pedig rengeteg virágot szórtak a színpadra a hálás elismerés jeléül. *Germanova* asszonyt az öltöző előtt nagy tömeg várta és távozásakor lelkes tapsokkal kísérte a Beograd étermeig.

D.

SPORT

Külföldi futballeredmények. A vasárnapi vihar, amely egész Középeurópán végigvonult igen sok helyen elmosta a mérkőzéseket.

Prága:

Spárta—WAC 4:2 (1:0.) A Spártában igen jól játszott Schaffer. A bécsieknél csak a csatársor dolgozott szépen.

Gráz:

Hakoah—Admira 3:3.

Lipese:

Lipese—Duisburg 2:0. Városközi.

Innsbruck:

Vienna (Bécs)—Innsbruck vál. 8:2.

Genua:

Genova—Pisa 2:1.

Padova:

Padova—Juventus 2:0.

Bologna:

Bologna—Dertona 4:1.

Amsterdam:

Hollandia—Belgium 5:0 (2:0.) A holland válogatott végig fölényel játszott. A belga csapat tartalékjai nem váltak be. A mérkőzést harmincezer ember nézte végig.

Zürich:

Young Fellows—Servette 0:0. Bajnoki döntőmérkőzés.

Genf:

Lyon (Franciaország)—Genf 3:1. Városközi.

Bukarest:

Törökország—Románia 2:1 (0:0.) A török tizenegy feltűnő jó játékot mutatott be.

Kopenhága:

Boldklubben—Frem 3:0.

Nürnberg:

FC Nürnberg—SS. Jena 2:0.

Nemzetközi kardvívó-verseny Bécsben. Bécsből jelentik: A vasárnap megrendezett nemzetközi kardvívóversenyen az osztrák vívókön kívül résztvevő hat magyar és négy cseh kardvívó is. A versenyt a magyarok nyerték meg nagy fölényel, akik az első öt helyet biztosították maguknak. Az egyéni győztes a magyar Glykaies Gyula lett, aki mögött Terstyánszky végzett. Részletes eredmény: 1. Glykaies Gyula MAC. 2. Terstyánszky MAC. 3. Uhlyarik WVC. 4. Rády MAC. 5. Kovács György. 6. Jungmann (Csehszlovákia). Az egész verseny legszebb asszója a magyar Hollóssy és Jungmann asszója volt. Az egyéni versenyt a *drezdai Meisner* nyerte. 2. Kritz (Csehszlovákia). 3. Binder (Csehszlovákia). 4. Jungmann (Csehszlovákia.)

Osztrák-magyar birkózóverseny. A magyar birkózószövetség a jövő vasárnapi osztrák-magyar birkózóversenyre a következő birkózókat jelölte ki:

Légsúly: Magyar Armand BAK.

Pehelysúly: Németh Jenő MTE.

Könnyűsúly: Jánosi-Kerner MAC.

Középsúly: Szalay Imre MTE.

Nagyközsúly: Ferenczy Rudolf MÁV.

Nehézsúly: Radó Rámond FTC.

A jelölés a két napos válogató versenyen mutatott formák alapján történt.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. május 4.

Budapest deviza 1141—1149, valuta 1121—1143.

Prága deviza 54.55—55.05, valuta 54.25—54.75.

Berlin deviza 675—677 milliárd márka, valuta 671—675 milliárd márka.

Bécs deviza 1141½—1145½, valuta 1139½—1145½.

London valuta 300.

Newyork valuta 1.62.

Zürich, máj. 4. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 2705, London 2507, Newyork 517.25, Brüsszel 2622.5, Milánó 2127.5, Amsterdam 207.55, Berlin 123.25, Bécs 72.30, Szófia 377.5, Prága 1530, Varsó 9955, Budapest 72.25, Bukarest 237.5.

Beograd, máj. 4. Zárlat: Páris 3.26—3.2650, London 30.50, Newyork 62.15—62.20, Genf 12.0350—12.04, Milánó 2.5550—2.5575, Berlin 14.83—14.85, Bécs 8.75—8.75½, Prága 184.30—184.50, Budapest 8.75, Bukarest 28.70—28.80.

Novisadi terménytőzsde, május 4. A mai dőzsden csak gyér üzlet feleledt ki és az irányzat sem változott lényegesebben. Főképpen prompt-tengeriben észlelhető folytatódás érdeklődés és helyenként a vevők 1—2 parával magasabb árakat kínálnak. Tengeri, bácskai, csatorná hajó 199 dinár, bácskai, V—VI. 50% kassza 195 dinár. Forgalom: Tengeri 1100 q.

Szentai gabonaárak, május 4. A mai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 460 dinár, Árpa 270 dinár, Sörárpa 300 dinár, Tengeri 180 dinár, Hajóba májusi 85 dinár, Zab 280 dinár, Muharmag 300 dinár, Hártem 2000 dinár, Köles 2500 dinár, Liszt 0-ás GG. 740 dinár, 2-es 700 dinár, 5-ös kenyérliszt 660 dinár, 7-cs 510 dinár, Korpá 210 dinár, Irányzat szilárd.

Budapesti terménytőzsde, május 4. A terménytőzsdén nyitáskor tartott irányzat alakult ki. Az amerikai piacokról egy centtel alacsonyabb buzajegyűést jelentettek.

Kínálat van 78-as búzából 520—525.000 koronával, 76-os tiszai búzát 510.000 koronával ajánlanak, új búzáért 390—400.000 koronát kérnek.

Ajánlanak új rozst 340.000 koronával. Nagyobb lételek sem új, sem ó-buzából nincsenek a piacon. *Fayalvi rozst* 457.500 koronával kötöttek.

Csikágói gabonátőzsde, május 3. Buza májusra 159, buza júliusra 149.75, buza szeptemberre 142. Tengeri májusra 106.25, tengeri júliusra 109.75, tengeri szeptemberre 109.25, Zab májusra 42.25, zab júliusra 43, zab szeptemberre 43.625, Rozs májusra 112.5, rozs júliusra 108.625, rozs szeptemberre 111.25.

Newyorki gabonátőzsde, május 3. Buzza őszi vörös 202, buza őszi kemény 175, Tengeri 120.25.

Az irányzat búzában tartott, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Novisadról jelentik: A novisadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: *Duna:* Bezdán 334 (+24), Bogojevó 402 (+17), Palánka 322 (+12), Novisad 318 (+14), Zemun 348 (+19), Panesevó 320 (+21), Smederevo 400 (+10), Orsova 320 (—), *Dráva:* Maribor 120 (+5), Zakani 78 (—16), Donji Miholjac 242 (+18), Oszijek 296 (+12), *Sáva:* Zagreb 208 (—48), Sisak 630 (+20), Jasenovac 690 (+14), Bród 520 (+12), Samac 380 (+5), Mitrovica 468 (+2), Beograd 287 (+10), *Tisza:* Senta 270 (—2), Bécse 254 (—14), Titi 312 (—12).

Ha olcsón jó minőségű cipőt akar viselni **PALMA** cipőt vegyen. Egyedülosítás Subotica Pašićeva ul. (Weinhut-ház)

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjemnek sarkó felavatásán résztvettek ezuton mondok köszönetet.

Özv. Neumann Hugóné

Tekintetes

Kecsege János hírlapíró urnak

Subotica

Kedves Kecsege!

Mindent amit rólam megírt, az igaz!

Igaz: hogy egy bankügyszet, ki engem és feleségemet anyagilag érdekenyen megkárosított, a háboru alatt katonának berukkoltattam.

Igaz: hogy minden magyar embert megbizhatónak minősíték.

Igaz: hogy minden szegény ember igazságos, ügyesbajos dolgát „kijárom” (díjazás nélkül).

Igaz: hogy a világháborut Németország az én interventiómra határozta el.

Igaz: hogy nemcsak rendőri felügyelet alá voltam helyezve 1921-ben, de 1919. és 1920-ban be is voltam zárva.

Igaz: hogy 32 ellenfeletem párbajban mérgezett gölyökkal megöltem.

Nem igaz: hogy 6 éves koromban gyufát loptam, ellenben igaz, hogy a grajzlerosnak a klikkerekért rossz négykrajcedrossal fizettem.

Subotica, 1925. május 4.

Gálffy György

A Bácsmegyei Napló 1923. május 3-ki számában „Váltóhamisításért letartóztatott starakanizsai borkezeskedő” címen az a közlemény jelent meg, hogy engem váltóhamisításért letartóztatnak. Mit sem szólva arról, hogy nem vagyok letartóztatva, nem is voltam, hangsúlyoznom kell, hogy a cikk téves információk alapul, mert váltóhamisítással még csak meg sem gyanúsítottak. Hogy ki találta ki és kiterjesztette ezt a pletykát, még nem tudom, csak sejtem.

Pósa Károly

Ognyanov Péter, ig. tanító értesíti barátjait és ismerőseit, hogy védőszenije alkalmával — Szt.-György napján ez évben nem fogadja a szokásos köszöntéseket.

Nyilatkozat.

Tévedések elkerülése végett cégünk jó hírre érdekében kénytelenek vagyunk a n. é. közönséggel közölni, hogy Novisadon a Wagner féle étteremben levő tüköröket nem mi készítettük.

„Vitrum” tükörgyár
Novisad, Futoski put 84.

Nyilvános árverés.

A Matica Srpska Novisadon, mint vagyonkezelője Sima Djordjević és Golubski Novák és Sofia hagyatékának szöbéli árverés útján Novisadon, Trg. Oslobođenja 2. szám alatti irodahelyiségekben 1925. május 10-én d. e. 9 órakor bérbe ad 197.1596/1600 hold földet Moholon és 54. 59 hold földet Srbobranon.

Az árverés közelebbi feltételei hétköznap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig a Matica Srpska könyvelőségénél megtekinthetők.

Novisad, 1925. május 1.

Matica Srpska

**Potrebujem
advokatskog pripravnika**

sa praksom ili bez prakse. Znanje srpsko-hrvatskog jezika neodložno potrebno. — Ponude stali:

Dr. Marko Jovanović advokat Velika-Kikinda

„ORPHEUS”

zenemű- és hangszerkereskedés
Jelašićeva ul. 6.

Mindenemű zeneművek. Opera és operettek zongorakivonatai, iskolák, zenekari művek nagy választékban. Elsőrangú és kiváló hangszeresek. Valódi Pirazeti hurok

Börgarniturák

állandó raktára

HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál
Subotica, Paja Dobanovačka 5
ahol mindenemű új és régi munkák legolcsóbban eszközölhetők. 1084

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a „Mir” vendéglő és étterem vezetését teljesen átvettem.

Kitűnő házi konyha, elsőrangú buckai siller borok, kelebiai rizling és egyéb borok. Minden este Zurko Testvérek zenekara játszik. Abonnensek felvétetnek.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri.
Subotica, 1925. május 2.

Vukov Gergely

A „Mir” vendéglő tulajdonosa.

3773

Értesítés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Save Tekelije ul. 40. sz. alatt (fehér kereszt mellett) órajavitó műhelyt nyitottam.**

3375

Deutsch József, órás
Subotica.

Felhívás.

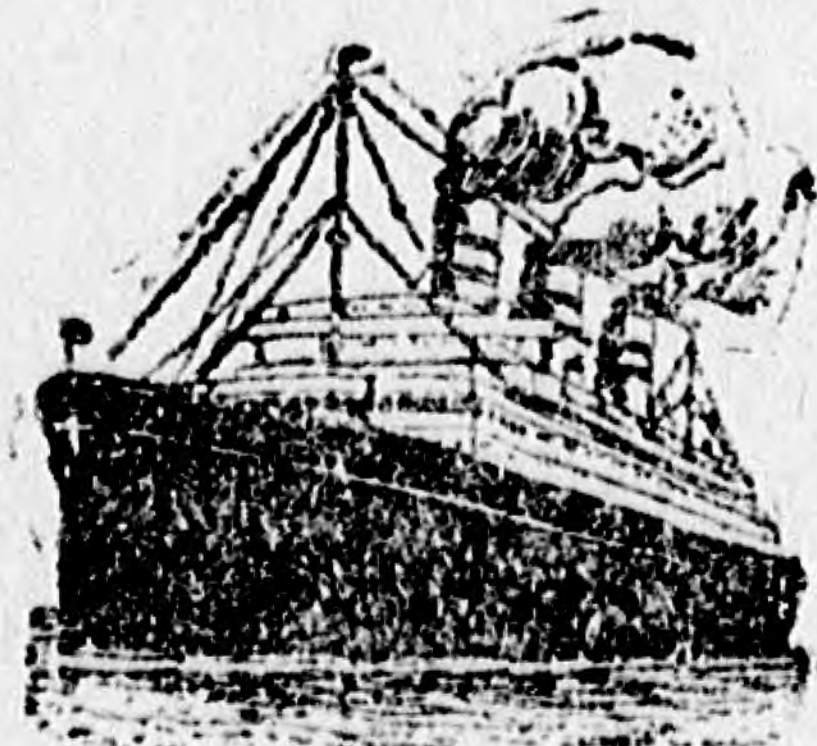
Muhi Mihály maratonostanyai kereskedő hitelezői felkéretnek, hogy követeléseiket 8 napon belül Hejduščka és Hermann suboticaí cégnél jelentsék be, mert az ezentul jelentkezők nem vétetnek figyelembe.

**BREUER i FUCHS
PODR.-SLATINA**

JUTÁNYOS ÁRÉRT ELAD

5 klmeter 5 kg-os használt sin cca 25 doppeltrux használt rönk és tűzifa szállító kocsit, 3500 drb 2 mtr-es tölgyfaszöllőkarót, 130 cm. hosszú profilrozott tölgyfatalpfát, 2, 2 és fél és 3 mtr-es tölgyfakertésoszlopot, 7 és 8 mtr-es tölgyrudakat mindenféle tűzifát, száraz darabos bükkfaszenet

**„VESNA” HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG
SUŠAK**

Rendszeres személy és árutorgalom

DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál:

ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlete **VELIKA-KIKINDA.**

ANGOL SZÉN

7000—7500—8000 KALÓRIÁVAL

DARABOS SZÉN IPARVÁLLALATOK, GÁZGYÁRAK, VASUTAK ÉS HAJÓZÁSI VÁLLALATOK RÉSZÉRE

DIÓSZÉN IPARVÁLLALATOK, GŐZHENGEREK, LOKOMOBILOK stb. RÉSZÉRE

APRÓSZÉN KÜLÖNÖSEN TÉGLAÉGETŐK és CEMENTGYÁRAK RÉSZÉRE 7300—7500 KALÓRIÁVAL

I-a. **KOVÁCSSZÉN**
KÉTSZER MOSOTT, ROSTÁLT, KB. 8000 KALÓRIÁVAL

**ANGOL GÁZ
KOKSZ** KÖZPONTI FÜTÉS, SZÁRÍTÓK és EHHEZ HASONLÓ GÉLRA

ÖNTŐSZÉN KÜLÖNÖS KEMÉNYSÉGŰ MINIMÁLIS KÉN és HAMUTARTALOMMAL

ÁLLANDÓ LERAKAT BEOGRADBAN, GRUŽBAN, ZAGREBBAN, KARLOVACON, LESKOVACON, NOVISADON, SUŠAKON, SARAJEVOBAN STB. VERSENYKÉPES ÁRAK.

KÉRJEN AJÁNLATOT.
ING. M. Lj. TRIFUNOVIĆ
BEOGRAD
IZVOZNA BANKA PALOTÁJA
TELEFON 35—93. TELEFON 35—93.

Bánáiban írás székhelyü városban, jóforgalmu főfűszerttel, 25 szoba és mellékhelyiségekből álló és 100.000 dinár jövedelmü, a főtéren levő **egy emeletes ház** jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál **Dr. Belohorski és Szugyi** forgalmi irodája **Novisad**, Safarikova u. 7. I./10.

Meglepően nagy **NEM
ÁRESÉS REKLÁM!**
EVETOVICS MIKLÓS
rőfös üzletében, Paja Kujundzićeva ul. 11.
(Molcer-ház)

Egyszeri vásárlásnál meggyőződhetik, hogy férfi és női szövetek, selyemkendők, garniturák, paplanok és az összes rőfös árak, valamint a legújabb tavaszi árak nagy választékban és mélyen leszállított áron nálam beszerezhetők. Különösen nagy választék mosó-árakban már 15 dinártól kezdve.

TAKÁCS és KLIR
gépműhely és fémöntöde Novisad
Jovan Aranyiev, Damjanić ul. 8.

ELVÁLLAL mindenféle gőzgép, motorjavítást. — Új szalmazó, törekrázó tengelyek és lémesapágyak ugy nyers mint megmunkált állapotban való elkészítését a legjutányosabb árban.

Bácskaiak figyelmébe!

Crikvenicai Penzio Rivierában elsőrendű magyar konyha. Levél-érdeklődésre azonnali válasz. Cim

Penzio Riviera Crikvenica

3767

Ezideig még nem látott olcsóság **ENGLER ALBERT** harisnyaáruházában Štrossmajerova ulica 8. szám

Esőköpenyek

valódi angol áru
nagy választékban
legolcsóbban szerezheti be

Salamon
Bráca **Sonnenberg**

cégnél Subotica
Karadjordjev trg

Torinoi Fiat autók

a legnépszerűbbek
A vajdasági utakon
kipróbált, legalkalmasabb kocsik
az 1925. modellek,
501-es 4 üléses, 505-ös 6 üléses
állandóan raktáron.
Megtekinthető
a vojvodinai vezérképviselőnél:
Automobilia Garage
Subotica,
I., Skadarska ul. 7. — Telefon 151.

ÚJ
CSERÉPKÁLYHÁK
tűzhelyek, jutányos árban kaphatók. Átrakások és javítások szakszereńen, legolcsóbb árban elvállaltatnak. - Vidéken is e szakmába vágó mindenféle munkát elvállal:
TAKÁCS MIHÁLY
CSERÉPKÁLYHÁS
Subotica, városi zeneháza mögött.

STENICIN
a legjobban bevált fereg és **POLOSKAIRTÓ**
Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica.

PATKÁJNIN
(törv. v.)
Patkányirtószer
Doboza: 12 din. 50 para
Kapható:
Pátkánygyár Vel.-Bečkerek
Jótállunk az eredményért!
Cipők különlegességek
párisi divatlap szerint
RÓKA
divat cipészetében
Subotica, Pašičeva u. 9.

Szabók és kereskedők
figyelmébe!
Ruhaszöveteket
kelmét
és szabókellékeket
legolcsóbban árúsít
ZSAN. M. PINTO
Beograd, Kraljev trg 9
(a község háza mellett)

Szerb, német és magyar nyelvben tőkéletes levelező állást keres nagyobb cégnél, aki vállalna esetleg mindhárom nyelven fordításokat. — Szíves megkeresések
MAVRO HEIMANN
irodájába kéretnek

Praktikus kupéhöröndök, kőzitások bőrű és vászonzó, nesseserek, női bőrredikűtök, férfi bőr- és cigarettatartók a legolcsóbb árban kaphatók.
Megrendeléseket és javításokat elfogadok
SCHLAGER HENRIK
bőröndös és bőrúru szaküzlete
Aleksandrova ul. Farkas-ház.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.
Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí pnt.

KOMLÓZSINEGEK AMERIKAI KÉVEKÖTŐMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselője a Vojvodinában
Zsák, ponyva, kötél, zsinog, lópokrócok, szőnyegek és kárpitos cikkek

ELADÓ MALOMBERENDEZÉS

1 Seck darahenger No. 8. vasszekrény két-tőszékű új — 1 Seck oróhenger No. 8. vasszekrény új — 1 Reform daratisztító keveset használt — 1 Ganz-darahenger No. 17. egyszerű, használt — 1 kőjáról 42. komplett — 1 komplett koptató Seck-ha-mozgórúggyal új — 1 vízkeverőgép fél vagonra — 9 darab cilinderek — 11 db felvongó — 1 vaskörrel vasból — 1 vízturbina sistem Pöhl Szombathelyi feltesco új, 20 HP meg beépítve.
Csak személyesen tárgyalok.
VIZIMALOM LUĆ (BARANYA)

Cipőüzlet megnyitási

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy
cipőüzletemet
a „Bela Lala”-hoz, az Apolló épületében
Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan raktáron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb árban. Kérem tekintsek meg a raktáramat várakozás nélkül.
Kiváló tisztelttel
MAVRO POLLAK
NOVISAD

Ószerbiai vagongyárban
vagonfényező, mázoló
és betüiro munkában jártas
intelligensebb csoportvezetőt
felvesszünk, akit ha bevállik,
később üzemünk megnövekedése
esetén művezetővé léptetnénk elő.
Ugyanott még két jó mázoló
és betüiro felvétetik.
Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal és rövid
életrajzzal „Komoly munkaerő
5060” jel alatt a kiadóba kérünk.

Milkó Izidor
ÚJ KÖNYVEI
1) Fitenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történelek
3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker írásából (Novellisztikus dolgok)
A „Világ” a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.
A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár
Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

Új vakovári arcetisztító kenőcs szepítő, hímzőhely, sémör, májolt, kelések, fakadékok, forrósági pörseńes, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.
Új vakovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckorrecsél a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, puder 10 dinár.
Minden tégelyen Krajičović, a készítő arcképe látható.
KRAJIČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA
VUKOVAR

APRÓSZÉN

25 mm-re rostálva, salak képződés nélkül, 12—17% hamu, legjobban megfelel kőrkemencéknek, gőzmalomnak, villanytelepeknek.
Szállítunk kedvező áron, bérmentve minden vasutállomásra.
D. Koen, szénosztálya Mostar

Nemcsak érdekes megbízható
UJSÁGOT KAP
hanem
egy **VADONATUJ AUTÓT** vagy **TRAKTORT**
IS NYERHET
ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BACSMEGYEI NAPLO-ra
Előfizetési ár félévre 270 dinár
Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelenő szám címlapját beküldik a kiadóhivatalba.

...átalveztem Karadjordjev trg 5 szám alá (Neménji fűszerüzlet mellett) JOSIP HEISLER, volt Del-Ka

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfő délután - szombat délután
Monumentális filmt attrakció!
Teatre paré!
Tell Vilmos
attrakciók filmjeit 7 felvételben
Főszereplők:
Conrad Veidt, Erna Morena, Xenia Deny

Hétfő délután - szombat délután
Az amerikai nők erkölcsrajza filmje!
Veszélyes évek
Egy házasság tragikomédia 8 felvételben
Főszereplő:
EDITH ROBERTS
Husz év házasság után!
Negyven évvel ezelőtt és a halál!
Tiltott gyümölcs!
Arkon út... bekron Al...
Asszonyi éz...

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 díjaz, vasalásos és egyéb
készenre szám. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívásig tartó jellegű leveleket tudunk
Kérdésekkel és válaszokkal megköszönjük.

ÖN fényképező gépet ÉN figyelmű, felfel-
vonom, eszébe jut-
talom, újraszám
vagyon
TENNER OPTIKUSNÁL
Subotica, Korzó 11. Fotóórák a legnagyobb választékban

Alkalmi vétel. Subotica
legszébb és legforgalmasabb
helyén földszintes ház,
existenciát biztosító vendéglő-
üzlettel, nyomban átvehető lakással, 250,000
dinár végső áron sürgősen
eladó. Megbízott dr. Salamon
Frigyes Subotica. 3603

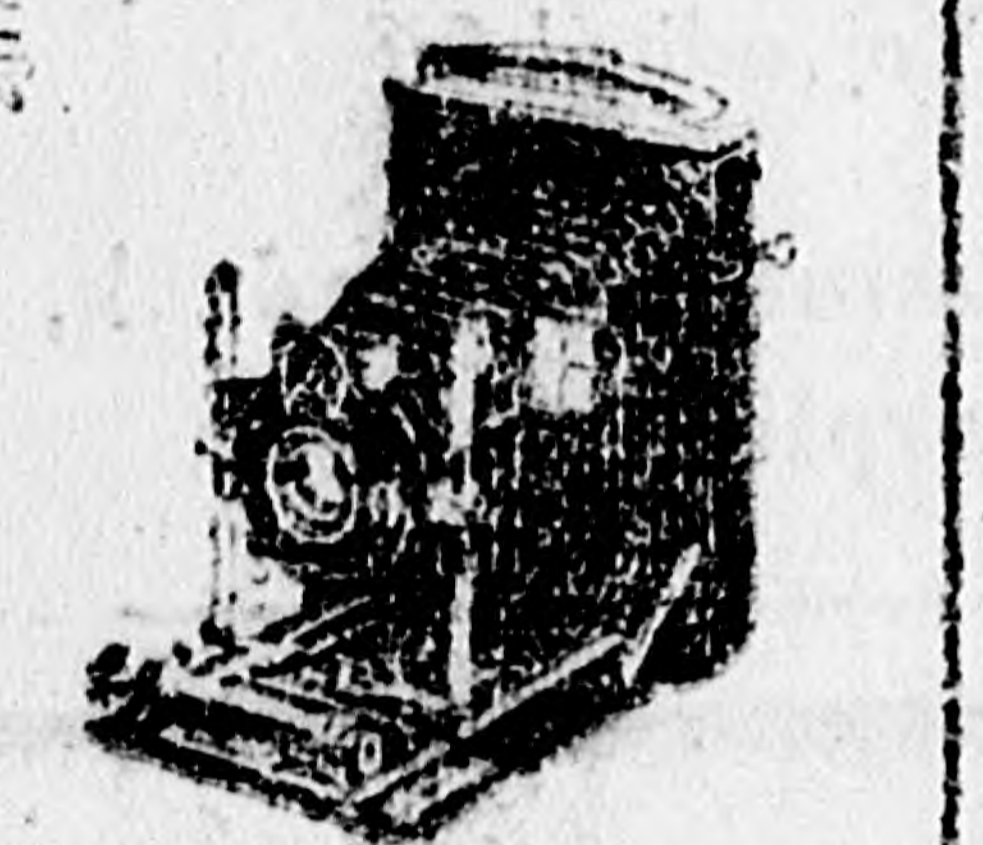
KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból
visszamaradt cirka 500
méter sötétzürke finom
szőnyegszövet, szállítással,
N. férfi női ruha és téli-
kabátok való. Ékszerek,
ruhák, kabátok, fém-
művek és minden más tárg-
yak állandóan olesón el-
adtnak. Subotica, I. kör,
Bogovičeva (Kinizsi) ul.
12. 3597

HAZASSÁG

Házasságokat előkelő, ur-
vagyons körökben dís-
zkrétan közvetít. Faragó
irodája Budapest, Népszin-
ház-utca 14. Cégjelzés-
tel levelezés. Dittalan fel-
világosítás. 3803

Hivatalnoknő, gyors- és
gépíró, állandó alkalmazá-
st nyújt. Német vagy
szerb nyelv megkiválóan
túl. Literaria könyv- és
hirlapterjesztő vállalat, Heu-
mann Mór, Subotica. 3802

Fotocikkek

Fényképezési gépek, Agfa-
Laufer minden gyártmányú
lemez és film. Műnosa gép-
fény, brómizált és cello-
idin lemezlap és papír
stb. Fotocikkek gyári áron.
Fényképezőknek külön
árkedvezmény!
Vidéki rendelések soran-
kívül gyors elvitelést nyer-
nek és bérmentve szállít
DEUTSCH I.
optika és fototechnika
SUBOTICA
Kérjen árjegyzéket! Telefon 2-16

Rézsztergályos tanoncot,
illetőleg 4 középiskolai
vezetett, fizetéssel azo-
nall felvételre. Goldner,
ékszerekgyár, Subotica,
Jugovičeva ulica 20. 3797

Főmőlnár, józan és műn-
kaszerető, állást keres
azonnali belépésre. Né-
meth János főmőlnár,
Čiškeria ut 939, Čentačii

Házmester felvétetik. —
Aleksandrova 12. földszint
balra jelentkezni 2-4-ig. 3755

Új mosó manikűrökész-
szony felvétetik. Cim a
kiadóban. 3848

Hengerfúrásokat
váltól bárhol helyszínen a leg-
modernebb és legprecízebb hén-
gerfúrógépekkel
Krausz Gyula
Tras. és fémhővezető V. Beckerek
Gunduličeva ul. 7. Telefon 329

Keresek gyermekeim mel-
lé egy nevelőnőt, lehe-
rőbb házból való fiatal
leány is vagy fiatal tisz-
ta asszony. Azonnal be-
lépést. Cimmet ellátott
leveleket a kiadóba kérek.
Tiszta jellegre. 3845

Vajvár képviselőt át-
venni Subotica és kör-
nyékére. Steiner enkrás-
da. 383

VÉTEL-ELADÁS

Eladó modern ház ven-
dégülivel B-Brestovácen,
az állomás mellett. A ház
újannal átalakított, három
szoba, fürdőszoba s mel-
lékhelyiségekből áll. Köz-
zá nagy (1000 m²) kert.
Azonnal átvehető. Asper-
ger Mihály, B-Brestovác.

Malom, másfél vagon na-
di örökésséggel bánáti
(Lungoszlávia) nagyköz-
ségben, előnyös feltételek
mellett és kevés kész-
ményfizetés ellenében el-
adó, esetleg hosszabb idő-
re bérbeadó. Ügynökök
díjazatnak. 3404

Hálószobabtor eladó. —
Vároška ulica 28. 3827

20 év óta fennálló jófor-
galmu gabonakereskedés
eladó vagy haszonbérbe
kialó, azonnal átvehető.
Leveleket Gabonauzlet-
jellegre a kiadóba kér. 3603

KEKKŐ és RAFFIA
a legolcsóbb napi áron
Kereskedőknek előnyárak
Sugár Manónál
Subotica

Eladó Alibunáron egy jó-
forgalmu — 100 HP Die-
sel nyersolajmotorral el-
látott — 10 járatu malom-
nak felerésze. Üzemben
bármikor megtekinthető.
Érdeklődni öv. Hoffmann
József, Karisdorf, Bánát

Sőraparátust, mely bor-
műtésre is alkalmas, jó
állapotban lévő, veszek.
Milan ml. Jakovljevič,
Ada. 3844

KÜLÖNFÉLE

Zvečan és Madarász asz-
talosmesterek III. Duli-
čeva ulica 77. asztalos-
szakmába vágó épület-
műveket ter. szerint su-
tányos áron készítenek.
Ugyanott tanoncok fizet-
tesszel felvétetnek. 3732

Láb-, kéz- és hónaljzsa-
dásnál egyedüli biztos
szer a Reform kenőcs és
hintőpor. Hasonló nevű
utánzásoktól óvakodni kell.
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogeriában
dobozoként Din. 8.— ár-
ban — ahol nincsen, a ké-
szítőnél: Blum (Illés)
gyógytár, Subotica, a fő-
postánál. 3590

Atadó helyen kisebb üz-
let helyiség; irodának, rak-
tárnak és műhelynek is
megfelel. Cim a kiadóban.

Fehérneművarrást olesón
elállalok. Kivánatra ház-
hoz jövök. Cim a kiadó-
ban. 3754

Új zongorák, pianók,
csakis elsőrendű világ-
márkák, a leghosszabb le-
járatu részletfizetésre kap-
hatók 10 éves jótállás
mellett. Legnagyobb vá-
laszték az országban. Kap-
hatók Kain Lajos háza-
szerkereskedőnél Suboti-
ca. Városháza. 2942

Teljes ellátással két ur
felvétetik. Cim a kiadó-
ban. 3861

Butorozott szoba konyha-
használattal kiadó. Duli-
čeva ul. 48. 3858

Csinosan butorozott szoba
a jótér legszébb helyén
azonnal kiadó. Cim a ki-
adóban. 3855

FOGLALKOZÁS

Főmőlnári állást keresek
azonnali belépésre. Intelli-
gens megismerésű, elsőren-
dű, erélyes és rendszerető,
józanéletű, jó szakember
vagyok, a malomzat min-
den ágában teljesen kép-
zett és gyakorlott. Csere-
vagy kereskedelmi-malom-
ba próbaidőre is belépek.
Csak azon urak szives
meghívását kérom, akiknek
erélyes, józan főmőlnára
van szükségük. Szives
meghívást a kiadóhivatal
továbbít. »Erélyes« jelige
alatt. 3687

Gyakorlott, kereskedelmi
érettségizett, katonaviselt
fiatalember (szerb-magyar)
állást keres. Megkeresése-
ket »Szerény« jellegre kér. 3764

ÉKSZEREK

inga- és szabórák, iró-
készletek, ridikilők,
cigaretttartók, orszá-
ból és alpakából —
Nagy választék, olesó
ÁROK
ékszerezésnél, Rudičeva ul.

Vegyeskereskedősegéd, ki
az államnyelvet is bírja,
utazói vagy segédi állást
keres. Ajánlatokat a ki-
adóba kér. 3830

Nagyobb gazdaságba gim-
náziumi bizonyítvánnyal
gyakornoki állást keresek
megfelelő alapismeretek-
kel. Szives megkeresése-
ket »Szorgalom« jellegre
a kiadóba kérek. 3752

Trgovačko-Industrijska
Banka
Beograd, Karađorđeva 31.
fűrésztelepe
Makiš
rakláron tart
nagy mennyiségű
borovitenyőt
Eladás csak vagononként
Árak rendkívül olesók.

Suche intelligentes deut-
sches Fräulein zu meinen
zwei Kindern. (Das eine
ist 11, das andere 6 Jahre
alt.) Jahreszeugnisse be-
vorzugt. Adresse in der
Administration. 3750

Borbólvségéd, csak 10
munkás, teljes ellátással
felvétetik. Michels János,
V-Kikinda, Városi szál-
lodaépület. 3854

Villamosvasuti forgalom.

1925. évi május hó 15-től kezdve az utolsó
forgalmi kocsit a várostól — Rudič kitérő-
ből este 10⁰⁰ órakor indul Palicra, míg
az utolsó kocsit Palicról 11 órakor indul
Suboticára.

Az esti 10³⁰ órakor Palicról induló kocsi-
nak a törvénszéknél csatlakozása van
Aleksandrovara. Reggeltől — este 9 óráig
negyedórás forgalom lesz, míg 9 óra után
este 11-ig félóránként fognak közlekedni
a villamoskocsik.

Házvezetőnőt, fiatalabbat,
ki egyedül kitűnően főz,
megfelelő személyzet mel-
lett nagyobb háztartás ve-
zetésére keresek. Fény-
képes ajánlatokat bizo-
nyítvánnyal kér a kiadóba
»Özvegy« jelige alatt.

Állandó utazót keresek
magánfeltek látogatására
jutalékos alapon, damaszt-
rendelések felvitelére, ki
a német és a szerb nyel-
vet bírja. Női reflexións
szintén pályázhat. Biztos
egzisztencia. Tabó József
műszövő Bezdán. 3841

Zongora eladó
Érdeklődni lehet
Davidovcsev
Novisad, Kralja Petra 7
3780

Erzieherin gesucht. Zu
meinen 3 Kindern (im
Alter: Mädchen 13, Knab-
ben 11 und 4 Jahre) jün-
det intelligentes deutsches
Fräulein, womöglich fran-
zösisch oder englisch-
sprechend, sofort Stelle.
Antrag Brüder Berg,
Vrčac. 3836

Szegedi szőlőkben 5 kapa
és külön 2 kapa háztelek
eladó. Cim a kiadóban. 3787

Vasuti vendéglő szállodá-
val. Kloštar csatlakozó-
állomásnál elsőrendű for-
galmu, fennáll 25 év óta.
Magasépítményű, modern,
ut. földszintes sarokház,
40 méteres fiúttal, vízve-
zetéssel, parkkal, konyha-
kerttel, udvarral, modern
kuglizóval és teljes inven-
tárral együtt, betegsége-
mentes eladó. Ára 750,000
dinár. Fizetési feltételek
megjegyzés szerint. At-
vehető azonnal. Cim: Ko-
loman Németh restaura-
cia, Kloštar, Podravski. 3721

Vendéglő Bajmok köz-
pontján, főutcában, eladó.
Ugyanott csinos biliárdok
kaphatók felszerelve. —
Lichtneckert. 3760

Máy cséplőgarnitúra, 14
HP, szívógázmotorral, né-
gyes golyós cséplő elaví-
tott, komplett, hat éves,
sürgősen olesón eladó. Te-
merin, Kovács, 346. szám. 3853

Bajmokon vasutállomás-
hoz közel, Fő-utca vendéglő
házzal, kert helyi-
séggel, teljes felszerelés-
sel eladó. Érdeklődni Ko-
lár Simon vendéglősnél. 3823

Eladó gazdasági gépek:
6 HP »Ruston« magánjá-
ró, teljesen üzemképes ál-
lapotban potom 20,000 di-
nárért. 6-os »Heip« cséplő,
35 HP »Dirkop« szán-
tóraktorkorral. Egy Cater-
pillar amerikai 65 HP trak-
tor, alkalmas cséplés-,
szántás- és üzemhajtásra.
Egy 10-15 tonnás teher-
pótkocsi és 3 drb övasu
»Vladisznóje« márkás
eke. Ezen gépek mind
használható állapotban
vannak. Megtekinthetők a
tulajdonosnál. Novoth Józ-
sef gépésznél Bajmokon.

Jókarban lévő butorok,
matracok, ülkrök, ágyneműk
és különféle háztartási
cikkék olesó áron el-
adók Topnička ulica 6.

Üzemképes »Packard«, 2 1/2
tonnás, gyors teherautó
eladó. Érdeklődni lehet
Giskán Samu irodájában,
Senta. 3734

DIÓ
maróni, datolya, mazsola,
husosfüge, kuszdió, vö-
röshagyma stb. kapható
KISS ISTVÁN
barátok templomával szemben 3722

Modern géphímzés (dambu-
rirozás), különféle kézi-
műveket és fehérműve-
ket Aida kézimunkauz-
letben. (Csirkepiac, kis-
köz). 3746

Vas- és fémöntvényekkel
gyárt, nikkelez
és galvanizál.
KRAUSZ
VELIKI-BECKEREK,
a törvénszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

Leányt vagy fiút teljes
ellátásra elfogadok. —
Breuerne, Baránykőz 8.
Spörer-ház. 3838

Nagy tavaszi vásár olesó árakon BONTON Gőzfürdő épület, régi helyiségben

A szerkesztő és a kiadó dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadó tulajdonos Mánerva (ezelől Bácsmegeyi Napló) Nyomda és Lankló R. T. Gőzfürdő épületben Suboticán.